

EGYETÉRTÉS

49. évfolyam

Budapest, 1913 KEDD augusztus 26.

201-ik szám

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő:
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs:
EÖTVÖS KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, VACZI-KORUT 19. SZÁM

Elkerülhetlen véradó

Budapest, augusztus 25.

Ha netalán kételkedett volna valaki abban, hogy az a népnomorítás, amely a létszámemelésnek neveznek, elmarad, azt meg lehet vigasztalni. Ne tessék kételkedni, ne tessék ingadozni és jobb várakozásnak, vagy reménynek terti adni. A létszámemelés meg fog valósulni. Egészen bizonyos, hogy az ige testet ölt, még akkor is, ha Belzebubot és a pokol minden lakóját kell Magyarországra ellen mozgósítani.

Pedig még nem régen csakugyan kecsegtethette volna Magyarország népeit az a remény, hogy ez az új megpróbáltatás, ez az új roppant teher elmulik róla. Ez akkor volt, amikor a „Mil. Rundschau”, a hadügyminiszter hivatalos lapja, azzal állt elő, hogy a hadsereg kiegészítésére, megerősítésére és sok mindenre, ami benne van a politikai frazeológiájában, negyvenhat-ötvenezer emberre menő létszámemelésre van okvetlenül szüksége.

Amikor az ünnepélyes kijelentés elhangzott, egy másik, egészen szokatlan hang emelkedett. Tisza István magyar miniszterelnök hangja volt. Azt hirdette (és ez volt a szokatlan a dolgban), hogy Tisza, mint Magyarország miniszterelnöke, kijelentette félhivatalosa útján, hogy ő mit sem tud erről a dolgról és nem is engedi meg azt az ország depravált gazdasági helyzetére való tekintettel. E tervhez, amennyiben

fölmerült volna, a magyar kormány a beleegyezését nem adta és nem is fogja adni.

Nos hát, ki ne engedett volna a reménységnek, hogy ez az újabb keserű pohár el fog mulni a népekről? Végre is a magyar miniszterelnök szava volt az, amely ebben a kérdésben elhangzott. S ha sulya van, mert hatalom áll a háta mögött, ha lefelé hangzik, miért ne lenne sulya, amikor fölfelé hangzik? S miért ne lehetne sulya éppen akkor, amikor Tiszák kormányzásában legalább egyetlen egyszer ellenszegül a magyar kormány annak, amit Bécs és katonák akarnak?...

Bécs és katonák hagyták Tiszát kuruczodni bizonyos ideig. Végre is, miért ne telnék kedve, hogy egyszer megmutassa — legalább a látszat kedvéért — gerinczét fölfelé. Annyiszor bebizonyította, hogy van gerincze lefelé, hogy egyszer a magyar nép milliói előtt fitogtathatta azt is, hogy akkor is van akarata, amikor ez az akarat a magyar nép javára szolgál. Katonák nagyon is jól tudták, hogy végeredményben az fog történni, amit ők akarnak s hogy Tisza, faite accomplit elé állítván, majd meg fog feledkezni arról, hogy gerinczet mutatott Bécsnek. Ha pedig nem fog megfeledezni erről, az is az ő baja lesz. A bécsi urak betéve tudják, hogyan kell a renitens magyar szolgálkál elbánni.

Ugy látszik, hogy különös rendszabályra Bécs és katonák részéről

nem is volt szükség, mert Tisza, mint magyar kormányelnök, ugy saját becses személye, mint pedig egész kormánya nevében, önként, minden lelkifurdalás és minden habozás nélkül egyszerűen megfeledezett arról a kijelentésről. Mert ime, kormánykörökhöz közel álló orgánum autentikusan közli, hogy a hadvezetőség „végre teljesen rászánta magát, hogy újabb létszámemelést kérjen a törvényhozástól.” Összesen — örvendj és tapsolj Magyarország! — nem negyvenhat-ötvenezer ujonczot kíván a hadvezetőség, mint eddig, hanem „csak” harmincznyolczezerrel több ujonczot.

Igy áll a dolog most. Az eredeti terv, amely 46—50 ezerrel több ujonczra vonatkozott, az országnak évi husz milliójába került volna. Harmincznyolczezer ember valamivel kevesebb millióba fog kerülni. Lám, — fogják kiáltani és harsogni Tisza berkeiből — mégis ért valamit Tisza kuruczodása. Ha ő nem szól, ha föl nem emeli tiltakozó szavát, akkor nem csipett volna le néhány ezer ujonczot a követelésből. Igy évi egy-két millióval kevesebb lesz. Nem sok ugyan az eredeti összeghez képest, de mégis valami. Hadd örvendjen a magyar, hogy nem kell még többet fizetnie.

S történik ez oly időben, amikor az ország gazdasági helyzete a képzelhető legkétségbeejtőbb. Oly időben, amikor az országot fölülről tépik, alulról marják. Amikor az éhinség fenye-

Tibike

Írta: Barabás Atala

Amikor Tibike leült a kis kerek székasztrala elé, nagy fekete szeméit az ablakra függesztette, nézett kifelé, ilyenkor, ha valaki megzavarta, bosszusan szólt:

— Hagyjatok gondolkodni!

Ilyenkor a saját, külön, hat éves fantaziájával így magyarázta elmerülését:

— Szemeimben a fekete golyó a fejem látója, füleimben a lyuk a hallója, most ezeket kinyitottam, azért hagyjatok békét, most nem beszélek, hanem gondolkodom.

— Hát mégis, min gondolkodol, Tibike? — kérdi Ada néneje.

— Azon, hogy szeretnék a csillagokba telefonálni. En tudom, hogy a kötélbe bele kell énekelni, vagy beszélni, az a telefon, meg a gramofon, aminek az órája, mint a gáznak, a pinczében van, hát én így felszólok a csillagokhoz s elvett egy hosszú kötelet, melyet az ablakon kiakasztott s meg volt győződve, hogy annak most a másik vége az égig ér s ő beszélhet a csillagokhoz. De mivel így nem sokat látott, hallott, elhatározta, hogy elmegy a „csillaglesőbe”, onnan meglátja majd jól a Halley-üstökösöt, hogyan csapkodja farkával a világot.

Azon csodálkozott sokszor, hogy a falusi gyerekek miért nem jönnek gyakran Pestre a Blerijóskán (Blerio-gép), mert itt sokkal többfélét látni, mint falun. Ő is úgy jött fel

Pestre a gömri Kálós patakából, ahol vizitünder volt, mielőtt ember lett.

De mégis büszke volt arra, hogy ő pusztai gyerek.

— Ugy-e, a városi gyerekek nem olyanok, mint én?

— Mért nem, Tibike?

— Miért? — S ezzel a kis kezeivel agált, összehuzta szemöldökét.

— Hát azért, mert én Gömörből, Dapsipusztáról jöttem, a leikes parasztok közül. Hiszen te mondd, hogy a pusztákon, erdőkön „poérzést” (poézist) találni, csak itt nem, a nagyvárosban.

Ha látogatába, színházba nem akarták elvinni, így panaszkodott Ada néneinek, aki néhány lapba írni szokott:

— Pedig milyen jó témát gyűjtöttem volna neked: hát nem én hozom neked a témákat?

Tibi ügyesen tudott rajzolni, festeni. Ő egy kis futurista zseni volt, mint vannak hét éves zsenik.

Élénk, színes figuráival mindenestre a futuristák, kubisták közt már most szerepet vihetett volna.

Ki fogom állítani a Nemzeti Szalonban, ötért házat, ötért embert festek oda, mindentől lesz rajja ötért valami, akkor tudom, hogy megveszik a képemet.

Tibike sokat utazott már kis életében. Világlátott fluicska volt. Az adriai fürdőket már mind ismerte. Legjobban tetszett neki Brioni-sziget Pola mellett, haol az erdőben örök nélkül lehet szaladgálni.

— Százig-tízeg megse állok, — szokta

mondani Tibike — hogy százig bizony meg se áll.

Abbázia, ahol a legtöbb vitorlášhajó repült, melyeket ő messziről úgy magyarázott, hogy alakjuk barna veréb, de a szárnyuk fehér galamb.

A holdvilágos tenger mindennél jobban tetszett neki. Az ezüstös szálak a holdból leereszkednek a vízre, mint a pókháló — magyarázta s ezüst tüvel egy nagy foltna kivarják a tengert a sellők a hold szálaival.

Gleichenbergi fürdön egyszer nagyon kicsi korában fáklýásmenetét látott Tibike a király nevenapján. Telen, mikor újra látott egy csomóban égni sok lángot a karácsonyfán, így szólt:

— Ugye, ezek a piczike gyertyák meg-nölnék a nyárra s fáklýák lesznek a király nevenapjára s majd Gleichenbergben nagy lánggal égnék.

Tibike nagyon szertle a cigányzenét és egyszer szabad volt neki elmenni a nagymamájával s egy nagyobb társasággal muzsikát hallgatni.

Látta, hogy bácsikája, a huszárhadnagy, sorba huzatta a szép asszonyoknak a nótáit a Pannónia cigányával.

Elkért mamájától egy koronát s azzal oda állt a cigány elé nagy komolyan e szavakkal:

— Huzd rá azt a „Rácsos kapu, rácsos ablakot”!

Amikor a hat gyertyás torta megje-büszkén nyujtotta át a diurnumot.

— Hát mért éppen ezt a nótát szereted? — kérdezte mamája.

minden szö
közönséges
, kompakt
fizetendő

mentes

utcai szoba
r vagy bölgy
kéjére kiadó.
II em. 3.

anyu fardóka
feljebb, fűhető
ól feljebb. Rivál
a kutszivaltyni
élek-berendezése
sőbb áron
ADOLF
ttenheller-a.19.2.
6. — Arjegyzék
börmentve.

NAEUM
NYVTÁR

b kötetek:
novellairás ki-
nek érdekes
, művészi stí-
pás novelláit

SYULA:

a-
hó
4 o.)
ésben

elentek:

MÁS: Komé-
(424 old.)
: Glória. No-
8 old.)
számárhör.
(87 old.) For-
arsányi K.

rd. orvos. Reá.
rd. Geró A.
ét város. Reá.
nt H. (493 o.)
ANCE: A Pin-
óte. Ragény.
ny Gy. (329 o.)
rvas felesége
ellák. (384 o.)
szerelem az
ában. (1152
st kötet.

ladzi-Murát.
Az ördög. El-
(374 old.)
RD: A Kislő
tony. Ragény.
1.)
A boldog-
tervise. (372

T: Ety élet.
(372 oldal).
A barát ná-
éb novellák.
ford. (384 o.)
NÓ: Het so-
endő és más
ek. (384 o.)
É: Az őcsike-
jtély. (384 o.)
ANCE:
szomjaznaK.
4 oldal.
D'ANNUNZIO:
ny. (448 old.)
shémvilág.
Tomor Gyula.
D'Óra asz-
ény.

190

minden
nál. Kíndja
neum írod.
ni r-társ.

190

get. És történik oly időben és oly viszonyok közt, amikor az ország pénzügyi miniszterének államkölcsonre van szüksége s úgy megcsappant az állam hitele, hogy koldulva-könyörögve kell fordulnia a Rotschild-csoporthoz újabb nagy államkölcsonért. Az ujonczlétszámemelésre való pénzt is nyilván ebből az államkölcsonból fogják fedezni. Hogy pedig a magyar törvényhozás, amely most egyszerűen munkapárti szavazó-szerkezetté süllyedt alá, hozzá fog járulni ehhez is, abban nem kételkedhetik senki, aki tudja, milyen eszközökkel dolgozik a Tisza-kormány. A magyar kormány is hozzá fog járulni (sőt bizonyára már hozzá is járult), akárhogy kötötte is az ebet a karóhoz Tisza s bármennyire akarta is megmutatni, hogy van gerince fölfelé is, habár csak a momentán látszat kedvéért is.

Mindebből tehát meggyőződhetik mindenki, aki esetleg még meg nem győződött róla eddig is, hogy ennek a kormányzatnak érája alatt csak azért élünk és csak azért dolgozunk, hogy minél jobbantömjük és hizlaljuk a militarizmus telhetetlen gyomrát. Benső fejlődésünkre, gazdasági épületünk kiegészítésére, kulturánkra ne maradjon semmi. Mintha semmi másra nem volna szüksége ennek az országnak, csak arra, hogy minél nagyobb legyen a hadsereg, melynek sem lelke, sem szelleme nem a miénk és nem is volt a miénk soha.

Ez a legújabb elkerülhetlen vérérdő is csak ezt a célt szolgálja. Még mindig azt tartják, hogy a magyar nép teherviselési képessége nem merült ki. A magyar kormány pedig csak a látszat kedvéért tiltakozik, hogy azután, ha rákerül a sor, szó nélkül beadja a derekát Bécsnek.

Budapest, augusztus 25.

Vadász Lipót Brioniban. Vadász Lipót igazságügyi államtitkár a jövő hét elején három heti szabadságra megy. Vadász államtitkár családjával együtt szabadságidejét Brioniban fogja tölteni.

— Mert szeretem az olyan kaput, amelyiken át lehet kukucskálni messzi-messzire, kék hegyek felé.

Tibike teli volt hangulattal, szubtilis megérzéssel, már egész kis korában. Egy ragyogó tavaszi napon künn sétált öreg Rózsika dadájával a Dunaparton. Amikor az erős napfényben megpillantotta az átelleni zöldülő Gellérthegyet, örömmel tárta ki kaesóit feléje s négy éves kis eszével e kis verset rögtönözte, boldogan repesve kiáltotta:

Gellérthegy, Gellérthegy,
Oda jusson egy gyerek!

Amikor a hat éves gyertyás torta megjelent az asztalon Tibike hatodik születés napján, a fületlen, nagy medve, kocsis, lovascska, a kis mozi, tisztelettel félreállottak az ábécés könyv utjából. S Tibike sűrűn rötta azoknak a szép meséknek a betűit a papírra, amelyeket ő elgondolt.

Tibike hat éves kora előtt már ismerte a betűket, azért így dicsekedett, ha bemutatta a tudományát valakinek:

— Sok betűt tudok, pedig még nem vagyok iskolaköteles, csak népfőlkelő.

Ez időben hallotta emlegetni a szerb háborúval vonatkozásban a hadköteleességet s a népfelkelőt, ezt alkalmazta a gyermekek iskolakötelezettségére.

Egyszer egy idegen bácsi kérdezte tőle:

- Hogy hívnak, fiacskám?
- I. Tibor vértanu vagyok.
- Hogy-hogy?
- Hát úgy, hogy vértanuló, mert mi, Ti-

A miniszterelnök Bécsben

— Nem enged a hadvezetőség —
38,000-rel több ujoncz kell

— Hírek a politika világából —

Budapest, augusztus 25.

Tisza, úgy látszik, kedveli az előkelő homályt, a misztikusság kódét, — nyilván ezért utazgat nyolcz-tiz naponként teljes titokzatos-ságba burkoltan Bécsbe. Vasárnap ismét az osztrák fővárosban járt a miniszterelnök, de a félhivatalosak bölcsen hallgatnak erről a rejtélyes utazásról s így a közvélemény tisztán a kombinálásra van utalva. Nem járhatunk azonban messze az igazságtól, ha feltesszük, hogy Tisza utja szoros összefüggében áll a létszámemelés újra felmerült tervével, amelyet a kormány a multkoriban oly erőlyesen megczáfolott. Az igaz, hogy most már csak — harmincznyolcezer ujonczczal kér többet a makacs hadvezetőség, szemben a régebben kívánt 46—50.000 főnyi emeléssel, de a kurucz Tisza ezt a „minimumot” is csupán akkor és úgy hajlandó megadni, ha fölhatalmazást kap Bécsből az ellenzék végleges letörésére — a mandátumfosztás megvalósítása révén. Értesülésünk szerint azonban sem a külügyminiszter, sem az udvar s főként a trónörökös tudni sem akar a további erőszakoskodásról, hanem a békés viszonyok helyreállítását óhajtja Magyarországon. Am erre Tisza semmiképen sem alkalmas, új helyzetet csak új ember teremthet.

Mai híreink itt következnek:

Tisza István titkos bécsi utja

Mint jelentik, gróf Tisza István miniszterelnök vasárnap reggel 7 óra 55 perczkor a nyugati pályaudvarról Bécsbe utazott ahová délben érkezett meg, Tisza az est folyamán ismét elutazott s Budapesten át visszatért Gesztre.

Érdekes, hogy gróf Tisza István utazásáról a miniszterelnökségen ma mitsem tudtak vagy eltiltották, szintugy a nyugati pályaudvaron is. Nem tudják sehoh a titkolódzás okát, sem a bécsi utazás célját. Anyi bizonyos, hogy aligha volt előre tervezve ez a mostani bécsi ut, mert még néhány nappal ezelőtt, augusztus 21-én jelentették félhivatalosan,

borok, szeretek sokat tanulni. Kikerestem a naptárban a Tibor nevet, azért van melléje írva, hogy vértanuló.

A „lízsebe”, a ligetbe kimenni minden gyermeknek, így Tibornak is nagy öröme volt. Nemesak nyáron, amikor a Gerbeaudnál fagyaltot ehetett, amikor ott Radics a „Kornevirvi hangokat” játszott, mert Tibi szerint ott mindig azt játszott, hanem télen is, amikor a csillogó, fehér hóból embert gyurhatott. Egy ilyen alkalommal majdnem könyezve panaszkodta mamájának hiábavaló fáradságát:

— Lehelek, egyre lehelek a hőemberbe, de hiába, mégsem lesz belőle eleven. Nekem mért nem lehet belőle Ádámot csinálni?

Estéknél, mikor fehér ágyacskájában lepihent, szerette volna tudni, hogy jól viselte magát aznap s jól tanult-e? Odakuszott Ada nénjéhez, kinyitotta szájaeskáját s szólt:

— Hallottam, minden este meg kell vizsgálni a lelkiismeretet. Én nem bírok a szívembe látni. Kérlek, most nézz bele a szívembe, vizsgáld meg, jó voltam-e máma?

S erősen kinyitotta a szájaeskáját, hogy nényje mélyen bele láthasson a lelkiismeretébe.

Szöke fejcskáját letette a párnákra, nagy fekete látó szemei becsukódtak s úgy várta, hogy az angyalok eljőnek s az aranygombolyagot a feje körül gombolyítják, hogy ezekből az aranyos meseszálakból szőjjék az álmát estétől-reggelig.

Ez a kis emberbimbócska ilyen maga alkotta művészi álmokban, bizarr gondolatokban élt hat éves koráig.

hogy Tisza Gesztre utazott, ahonnan csak szeptember közepe táján szándékozik visszatérni.

Mégis lesz létszámemelés

Bécsből, előkelő katonai forrásból kapja a kormánypárti B. H. azt az információt, hogy a hadvezetőség most már végleg rászánta magát arra, hogy az ujonczlétszám emelését kérje a törvényhozástól. Összesen harmincznyolcezerrel több ujonczot kíván a hadvezetőség; ebből 20.000 ember jutna a közös hadseregnek, 2000 a haditengerészetnek, és 8000—8000 a magyar és az osztrák honvédségnek. A követelést azzal fogják megokolni, hogy csapatainknak a békélettszáma igen kicsiny. A mi gyalogságunknál egy században csak 90 ember van, míg Olaszországban 110, Oroszországban 115, Németországban 120, Franciaországban pedig 140. Minden országban szokásos a határszáron lévő csapatok békélettszámának fölemelése. Nálunk a fölemelt létszám egy században 130 ember, míg Olaszországban 140, Oroszországban 165, Németországban 180, Franciaországban pedig 200 ember. És míg például a farncziáknál állandóan 200 gyalogzászlóalj van fölemelt létszámon, addig nálunk csak 40. A hadvezetőségnek az a kívánsága, hogy a jövőben legalább 160 gyalogzászlóaljunk legyen a határokon fölemelt békélettszámmal, azaz századonként 130 emberrel. A lovasságnál két új ezredre van szükség. A tüzérség nagyarányu kifejlését is tervezik. Ma minden gyaloghadosztálynak 42 ágyuja vagy tarackja van; a hadvezetőség információjának szerint „egy pillanattig sem” tartja halogathatónak azt, hogy minden hadosztálynak legalább 72 ágyuja legyen, ami több mint 70 százalék emelésnek felel meg. A hadvezetőség meg van róla győződve, hogy a hadsereg fejlesztésének nincs akadály, mert az 1912. évi sorozásnál a besorozható ifjak száma 50.000-el meghaladta a törvényes ujonczlétszámot.

Kossuth Ferencz a helyzetről

Kossuth Ferencz, az egyesült függetlenségi párt elnöke, aki nauheimi kurájáról egészségesen, frissen tért vissza a fővárosba, ma egy hírlapiró előtt nyilatkozott a politikai helyzetről s a többi közt ezeket mondta:

— Nagy bünt követnek el azok, akik a közfelfogásba belevitték azt a télelt, hogy különböző elbírálás alá esik a társadalmi morál és a politikai morál. A morálban csak egy mértékkel szabad mérni és ha eltávolodunk ettől az elvtől, igen veszedelmes térre jutunk el. A jelenlegi rendszer oda juttatta a közfelfogás egy részét, hogy nem tudja már megkülönböztetni: mit szabad és mit nem szabad cselekedni a közélet terén. A Déry—Lukács-féle ítélet után egyetlen munkapárti képviselőnek sem jutott eszébe megkérdezni, vajjon lehet-e zsarnoki önkényvel kezelni a többségi jogot oly többségnek, amelynek erkölestelen származását bírói ítélet bizonyította be. Annál meglepőbb, hogy ezt senki sem érezte, mert való igaz, hogy a munkapártban vannak olyanok is, akik a maguk erejéből választottak meg. Ez bizonyítja, hogy eltompult az érzék az iránt, mi helyes, mi helytelen, mit lehet pártérdekből vállalni és mit nem lehet. A közélet korrupciója pedig olyan, mint az erőszak, mindakettő terjed, mint az olajföll és mindakettőt csak új közéleti korrupcióval, illetve új erőszakoskodással lehet fenntartani. Már most is olyan alkotásokat diktál a „diktátor” a szükségszerűleg csonkán működő képviselőháznak, amelyeknek veszedelmes mivoltát lehetetlen, hogy ne látná ő is, amikor a daez szenvedélye alszik benne. Ma azért lépnek erre az utra, hogy a Háznak részben Lukács pénzén szerzett többségét lehetőleg hosszúéletűvé tegyék. Holnap majd azért fogja valaki a tanítást követni, hogy a nemzet történelmi jogai letörössenek és Magyarországból egy második Svájc alakíttassék, magyar, román, tót és szerb kantonokkal. Hiszem, hogy e képtől Tisza is megborzadna, pedig ő mutatta meg, hogy miképpen lehet szuronyokkal minden kitézőt célt elérni.

— Néhány évvel ezelőtt Tisza is másképp gondolkodott. Mikor az ellenzék kiverte a darabontokat a Házból, akkor is

erőszakos hajlamu ember volt, de nem vitte rá akkori alkotmányos érzelme, hogy rendőrköt vezényeljen a Házbá. Most már az egész munkapárt természetesen találja a katonai karhatalmat és végeredményben a katonai szabályzat parancsol a Házbán, nem pedig a mindenkorai hárszabály, *ami a parlamentáriszmus teljes megsemmisülését jelentí.* Azt beszélik, hogy Gerő Vilmost, az ellenzék megnyugtására, elhelyezik a parlamentli őrségtől. Gerő katonatiszt, aki a katonai felfogás szerint járt el. Az ő személye azonban mellékes ebben az ügyben. *Ezt a súlyos sérelmet így nem lehet orvosolni.* Tisza egykor a nemzet ítélete elé bocsátotta parlamentli esinyjét. A nemzet ítélte és Tisza elbukott. Ma eszéigába sem jut ilyen megkísérelni, sőt az sem jut eszébe, hogy figyelembe vegye a közvélemény egy nagy részének követelését, amely a Désy—Lukács-ügyben tisztán akar látni. *Tiszák egy-két kardvágással akarnak mindent elintézni, hadd lármázzon tovább a „misera plebs contribuens”.*

A pártelnök ezután nyilatkozott még az új 67-es ellenzéki pártalakulásról s vélekedése a következő:

— *Az Andrássy-párt alakulását nagyon kívánatosnak tartom, mint ahogy már annak idején is nagyon sajnáltam, hogy gróf Andrássy Gyula pártját feloszlatta. Feltétlenül hasznosnak tartom az ország ügyeire nézve, hogy legyen olyan 67-es párt, amelynek kitűzött célja az, hogy a magyar alkotmányt és a törvényeket tiszteletben tartja és kizárja a politikai erkölcseket az a rombolását, amely a mostani többség ténykedésén mint egy vörös fonál átvonul. Éppen olyan szükséges egy ilyen párt Magyarországon, mint amilyen szükséges az, hogy legyen egy függetlenségi párt, amely a magyar nemzet és a magyar önálló állam jövőjét készítse elő. A két pártnak együttműködésén igen sok alkalommal nemcsak lehetőséget tartom, hanem előre látom.*

Ezeket jelentette ki Kossuth. Itt említjük, hogy az illusztris politikus utókurára rövid időt falun fog még tölteni, azután teljes erejével részt fog venni a politikai életben.

Justh Gyula beszámolója

Justh Gyula, az egyesült függetlenségi és 48-as párt társelnöke, aki szombaton fiának, Justh János országgyűlési képviselőnek esküvőjén vett részt a trencsénmegyei Rabón, szombat este nem utazott vissza a fővárosba, amint eredetileg tervezte, hanem átrándult a közeli Trencséntelep fürdőbe. Ma este a fővárosba át tovább utazott tornyai birtokára, ahol a nyár hátralevő részét fogja tölteni. Híre jár, hogy Justh a nyár végén Makón beszámolót tart, amelyen természetesen a párt számos tagja is meg fog jelenni.

A kerületek új beosztása

Veszprémből jelentik: Tudvalevőleg a kormány a főispánokat bizta meg azzal, hogy a kerületek új beosztásáról szóló tervezethez megvívják új kerületbeosztásukat elkészítsék. Hogy e beosztásnak mennivire párturalmi tendenciája van, mi sem bizonyítja jobban, mint az az értekezlet, melyet Hunkár Dénes, Veszprémmegye főispánja hívott egybe. Veszprém városába a választókerületek új beosztásának ügyében, a főispán ugyanis a belügyminiszter leirata értelmében összehívta a megye országgyűlési képviselőit egy bizalmas értekezletre, mely a kerületek kikerekítésének ügyét megtárgyalja. Veszprémmegyének hat választókerülete van, ebből öt munkapárti képviselőt küldött, a veszprémi kerület pedig függetlenségi és 48-as párti programmal dr. Óváry Ferenczet választotta meg, ő azonban közben eserbent hagyta a munkapárt kedvéért az ellenzékot, a pártiából is kilépett. Daczára a kormánynak tett ezen nagy szíveségnek, a főispán még őt sem hívta meg a megyebeli országgyűlési képviselők értekezletére s így a megye képviselőválasztói kerületeinek új beosztását egy teljesen munkapárti értekezlet végrezte el. A kiszivárgott hírek szerint a kerületek beosztásáról szóló új törvénynek Veszprémmegyére vonatkozó része akképp fog módosulni, hogy az eddigi hat kerület helyett hét kerület lesz a megyében. Veszprém városa önálló választókerületet fog képzni. Várpalota központtal új választókerületet

alakítanak s az eddigi Somfővásárhely helyett Devecser lesz a somlyóvásárhelyi választókerület székhelye. A többi kerület: az envingí, nagyvászonvi, ugodi és zirczi nem változik.

Budapest, augusztus 25.

A fiumei kormányzó szabadsága. Fiuméből jelentik: Graf Wickenburg István kormányzó ma megkezdte szabadságát, amelyet családja társaságában a wischenau birtokon tölt el. Távollétében a kormányzóság hatáskörébe tartozó ügyeket Verneda Emil miniszteri titkár, majd Kankovszky Ferenc min. tanácsos fogja vezetni. A városi delegáció és a rapprezentancza ügykörébe tartozó ügyek elintézését a kormányzó továbbra is önmagának tartotta fenn. A kormányzó szeptember közepén néhány napra megszakítja szabadságát, hogy a községi választói névjegyzék ellen benvuitandó felszólamlások fölött a delegáció hatáskörében döntsön.

Új miniszteri tanácsos. Dr. Samassa Adolf, miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsos, a belügyminisztérium városi főosztályának főnöke valóságos miniszteri tanácsos lett.

Főispáni beiktatás. Szekszárdról jelentik: Kovács-Sebestyén Endre Tolna vármegye új főispánjának beiktatása szeptember 9-én lesz. A főispánt dr. Szentkirályi Mihály polgármester üdvözlő a képviselőtestület és a városi tisztikar élén.

A hágal interparlamentáris konferencia. Szeptember 3-án kezdődik az interparlamentáris konferencia tizenhetezadik tanácskozása, amely sok érdekes és értékes anyagot van hivatva megvívítani. A többi közt a XVIII. interparlamentáris konferencia tárgya lesz az amerikai csoport javaslatára, melyet Mr. Bryan fog előterjeszteni. Eickhoff Richard tanár a porosz landtag tagja az egységes nemzetközi levélportóról fog értekezni. A belga M. Lois Franck „Coopération de l'Union et de ses groupes aux oeuvres internationales” címen fog előadást tartani. A magyarok, akik ismét tekintélyes számmal utaznak el a konferenciára, ez alkalommal nem csoportosan indulnak Budapestről, hanem mindenki külön-külön megy és szeptember 2-án reggel találkoznak Hágában. Ugyancsak szeptember 2-án tartja meg az interparlamentáris konferencia magyar csoportja a kongresszus előtti értekezletét Berzeviczy Albert elnöke alatt. Eddig a konferencián való részvételre a következők jelentkeztek a magyar csoport részéről: Berzeviczy Albert és neje, Muza Gyula, Piukovics József, báró Rosner Ervin, Lánzy Leó és neje, Gratz Gusztáv, Szentpáli István és neje, Rakovszky Iván, báró Harkányi Frigyes, Szüllő Géza, gróf Széchenyi Béla, Szekulics Lázár, Devich Gásó, Tagányi Sándor, Serbán Miklós, Mándy Samu, Rudnyánszky György és neje, Miklós Ödön, Mihályi Tivadar és neje, báró Léva Lajos, Pázmány Dénes és leánya, Voinics Sándor és családja, báró Voinich István, Giesswein Sándor, Hajós Kálmán, Zlinszky István, Béla Henrik, Hantos Elemér, Csathó Aurél, Vermes Béla, báró Forster Gyula, báró Láng Mihály és Lukács György. — A hágal interparlamentáris konferencia hivatalos programja a következő: *Kedden*, szeptember 2-án, este 9 órakor a külföldi tagok és hölgyeik fogadása, *Szerdán*, szeptember 3-án, délelőtt 10 órakor a konferencia megnyitó ülése. Délután pont 2 órakor a tárgyalások megnyitása. Délután fél 5 órakor fogadtatás a Béképalotában. Fél 9 órakor Hága város ünnepelve a seveningeni Kurhausban. *Csütörtökön*, szeptember 4-én, délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor a tárgyalások folytatása. *Pénteken*, szeptember 5-én, délelőtt 10 órakor a tárgyalás folytatása és délután 2 órakor a záróülés. *Szombaton*, szeptember 6-án, két kirándulás, amelyen a tagok tetszés szerint vehetnek részt. A konferencia megnyitó ülést a Binnenhof lovagtermében tartják meg. Ugyanott lesznek a tárgyalások is. — Itt említjük, hogy az hír, mintha a magyar csoportban a munkapártiakkal együtt ellenzékiek is résztvennének, nem felel meg a valóságoknak.

EGYHÁZAK

— **(Személyi változások.)** A modori evangélikus egyházközség Scherer János ottani segédlelkész választotta meg rendes lelkészének, a német hidegkúti egyházközség választása pedig Sparras Elek gvörkónvi segédlelkészre esett. — A surdi evangélikus gyülekezet a felügyelői állásra dr. Ritecz József nagykanizsai ügyvédet választotta meg. Beiktatása az ujonnan választott lelkésznek, Kis Józsefnek lelkészi beiktatásával együtt a napokban volt.

— **(Templomavatás.)** A gvörmegevi Kispácz—Kajári gyülekezetnek alaposan megrenovált templomát avatta fel és adta át ismét rendeltetésének Horvát Sámuel esperes több szomszédos lelkész közreműködésével.

A béke következményei

— **Kombinációk Berchtold gróf lemondásáról és Fürstenberg herceg kinevezéséről — Avarna és Berchtold tanácskozása — Giers nagykövet a királynál —**

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 25.

A balkáni háboruban már csak egyedül Törökország vesz részt, mint drinápolyi aspiráns, egyelőre azonban reménytelenül. Sokkal érdekesebb és fontosabb ennél az a diplomáciai kavardás, amely a balkáni béke következtében beállott. Berchtold bukik vagy nem bukik? A revíziós kudarcnak egyelőre ez a messzeszárnyaló kérdés a következménye. Utódaul emlegetik Fürstenberg herceg bukaresti osztrák-magyar követet s hogy nem egészen alaptalanul, azt igazolja az a jelentés, mely szerint Fürstenberg herceg vasárnap litkos audiencián volt a trónörökösnel. A jelentés szerint

Fürstenberg Károly Emil herceg bukaresti követ, aki Strobl-ban tölti a nyarat, tegnap Ischlben volt és kihallgatáson jelent meg a trónörökösnel. A hivatalos jelentések nem emlékeztek meg erről az audienciáról s mikor ma kitudódott, politikai körökben meglehetősen nagy feltűnést keltett. Tekintetbe kell venni ugyanis, hogy egy verzió szerint, amely általánosan hiteltelre talált, a bukaresti követ a legkomolyabb jelölt a külügyministerségre gróf Berchtold után és tudni vélték beavatott körökben, hogy gróf Berchtold lemondása már csak rövid idő kérdése.

Bécsben különben is igen zavaros a diplomáciai helyzet.

Ma délután Avarna herceg olasz nagykövet meglátogatta gróf Berchtold külügyminisztert és kettejük közt több mint két óra hosszat tartó tanácskozás volt.

Ez a tanácskozás okvetlenül Albánia rendezésével van összefüggésben. Egészen titokzatos azonban Giers bécsi orosz nagykövetnek ischli utja.

Giers bécsi orosz nagykövet ma délután Ischlbe érkezett és holnap kihallgatáson jelenik meg a királynál.

Igy szól a jelentés s e mögött okvetlenül egy fontos diplomáciai akció rejlik. *Kiszivárgott hírek szerint Giers lemondása küszöbön áll.*

A külügyminisztériumhoz közel álló „Wiener Allgemeiner Zeitung” megcáfolja ugyan azt a hírt, hogy Giers bécsi orosz nagykövet megválk állásától és azért megy holnap délelőtt kihallgatásra Ischlbe, hogy átnyujtsa a királynak viszsahívó levelét. Az audiencia célja a következő: Október 18-án lesz Lipcsében 100 éves fordulója a lipesei csatának és az ünnepre Ferencz Ferdinánd trónörökös is Lipcsébe utazik. Akkor leplezik le a lipesei csata emlékoszlopát és a fogadalmi templomot. Az orosz kormány is kápolnát építettett Lipcsében, amelyet ugyanaz nap fognak felavatni. Erre az ünnepies istentiszteletre hívja meg a pétervári kormány nevében Giers nagykövet a trónörökös, illetőleg engedelmet kér a királytól,

hogy meghívassa Ferencz Ferdinánd trónörökösét.

Ez azonban csak félhivatalos és sugalmazott jelentés, amely egyáltalában nem érvel Giers lemondása ellen.

Mai táviratainkat itt adjuk:

Bolgár-török egyezkedés

Konstantinápoly, augusztus 25. Jól értesült helyen úgy tudják, hogy *Nacsevic*s, aki tegnap este meglátogatta a nagyvezért, Szófiából instrukciót kapott arra nézve, hogy közvetlenül és hivatalosan tárgyaljon a portával. Valószínű, hogy a Drinápolyra vonatkozó tárgyalásokat, melyeket eddig közbeeső személyek, különösen *Pance Dorev*, volt monasz-tiri képviselő segítségével folytatott, most gyorsabb tempóban fogja folytatni.

Dorev, a konstantinápolyi bolgár követség volt útkára ideérkezett, hogy *Nacsevic*s delegátust tárgyalásaiban támogassa.

A hadügyminiszter és belügyminiszter szombaton Drinápolyba utaztak, hogy az ott folyó tárgyalásokon résztvegyenek.

A kabinet egy kiváló tagja arra a kérdésre, hogyan állanak a Bulgáriával folytatott közvetlen tárgyalások, a következőket válaszolta:

— Én csak azt mondhatom, hogy *mi kedvező elintézést remélünk*. A pénzügyi bojkottól Törökországnak nem kell tartania, mert folyó évi bevételünk havonként egymillió font, ami a kisebb előlegekkel mindenesetre huzamosabb ideig elegendő lesz.

A portának egy másik magas állásu embere ezt mondta:

— Törökország azonnal visszahívja csapatait, ha a bolgárok biztosítékokat nyújtanak arra nézve, hogy a mohamedánoknak, amikor csapataik Tráciát újból megszállják, semmi bántódásuk sem lesz. Szombaton közöltük a nagykövettekkel, hogy a közvetlen tárgyalás megkezdődött, mire ezek elhatározták, hogy a Trácia kiürítése miatt teendő közös lépést elnapolják. Ez idő szerint *Kirkilissze* miatt folyik a tárgyalás és ma estére döntő jelentőségű híreket várnak.

Bolgár oldalról azokat a híreket, hogy *Nacsevic*s Szófiából instrukciókat kapott a portával való közvetlen tárgyalásra, koraiaknak jelentik ki. Megállapítják azonban, hogy mindkét oldalról fennáll az óhaj, hogy az összes függő kérdések megoldása elérhető legyen. Remény van arra, hogy ez sikerülni fog.

Törökország és Bulgária megegyezését Görögország megnyugtatósa a szigetek kérdésében megkönnyíti. A tárgyalásokat a hatalmaknak kilátásba helyezett együttes lépése siettetli.

London, augusztus 25. A *Daily Mail* jelenti Konstantinápolyból: *Hilmi* basáé megbizták, hogy tárgyaljon a bolgár követtel és igyekezze Drinápolyra vonatkozólag alapot találni a megegyezésre.

Dedeagacs megszállása

Konstantinápoly, augusztus 25. *Giers* orosz nagykövet tegnap délelőtt tanácskozott a nagyvezérrel. A nagyvezér tegnap néhány diplomatával szemben újból kijelentette, hogy Törökország Dedeagacsot nem fogja megszállani és csak néhány, stratégiailag fontos pont megszállását fogja fenntartani. A „Tanin” jelentése, amely a görögöknek Dedeagacsból való kivonulásáról szól, valótlán.

A békeszerződés ratifikálása

Bukarest, augusztus 25. A bukaresti békeszerződés ratifikációjának kicserélése ma ment végbe az itteni külügyminisztérium épületében, *Papadiamatopolosz* követ Görögország képviselőjében, *Risztics* követ Szerbia és Montenegró részéről, *Radev* Bulgária képviselőjében vettek részt.

A görög leszerelés

Athén, augusztus 25. Királyi dekrétummal a területiális hadsereg hét korosztályát hazabocsájtották. A minisztérium elhatározta, hogy a hadosztályi tábornokok számát ötre, a dandárparancsnokokét tizenháromra

emeli. Az illető tábornokokat legközelebb lép-tetik elő.

Konstantinápoly, augusztus 25. A porta megállapodott a görög kormányval, hogy hazaengedik a Görögországba internált török foglyokat, akiknek a száma 5000. A török katonákat Derintsebe viszik, ott *Essad* pasa felfegyverzi őket és Tráciába viszi.

Görögország kivándorlásra csábít

Szófia, augusztus 25. A bolgár távirati iroda jelenti: Görög kiküldöttek bejárták azokat az országrészeket, amelyek Bulgáriának ítéltettek oda és felszólítják a lakosságot, hogy Görögországba vándoroljanak és odaigérik nekik a gazdálalul maradt földeket. Azokat, akik vonakodnak kivándorolni, represszáliákkal fenyegetik. A görög kormány nagyobb összegeket engedélyezett a kivándorlási akció kerestülvitelére. A kivándorlók, mielőtt el-hagynák az országot, fosztogatnak és gyujto-gatnak s mindent, amit lehet, magukkal visz-nek. A görög kiküldöttek ezenkívül Európa államfőhöz intézett kérvényeket iratnak alá a lakossággal, melyekben az illető tartomá-nyoknak Bulgáriához való csatolása ellen pro-tesztálnak. Így történt ez Gümüldsinában is, ahol a hatóságok részéről a legesekélyebb zak-latásban is lett volna részük, kifosztották és felgyújtották a környékbeli bolgár falvakat és a lakosságnak azt a részét, mely nem me-nekült idejekorán, legyilkolták. A görögök terrorizmusa oly nagymérvű, hogy még a muzulmánok is menekülnek a görögök lakta vidékekről és bolgár területen keresnek mené-deket.

A határmegállapítás

Bukarest, augusztus 25. A bolgár-román határkivizelési bizottság jövő szerdán Szinájá-ban összeül.

Ünnepel Szerbia

Belgrád, augusztus 25. A király *Protics* belügyminiszternek és dr. *Pacsu* pénzügyi-miniszternek a Karagyorgye-csillag nagykeresz-tjét, *Policevic*s igazságügyminiszternek, *Jovanovic*s közmunkaiügyi miniszternek és *Bozanovic*s hadügyminiszternek a Szent Xavér-rend nagykeresztjét, *Jovanovic*s Alba közokta-tásügyi miniszternek és *Sztojanovic*s kereske-delmi miniszternek pedig, miután ezek már birtokában vannak ezen rendnek, arczképt adományozta.

Tegnap délelőtt vonult be a fővárosba a szerb hadsereg, melyet mintegy 100.000 főnyi embertömeg viharos lelkesedéssel üdvözölt. A főváros pompásan fel volt díszítve. Több helyen diadalkapu várta a hadsereget. A zászlókon fölírások voltak, amelyek a győzelmes hadsereget dicsőítették. Az időjárás kedvező volt.

Réggel 9 órakor érkeztek a *Benjicza* hegy felől a 10.000 főből álló minden fey-vernembeli csapatok a város kapujához. Élükön *Sándor* trónörökös, az első hadsereg pa-ranesnoka, lovagolt vezérkarától körülvéve. A város kapujánál a trónörökösét és a hadsereget a főigármester és szkupstina üdvözölték. A lakosság dörgő zsvívózása közben vonult az-után a katonaság a belgrádi várba. A fölvonul-ás egy óra hosszáig tartott. A belgrádi erdő-ben, ahol *Péter* király, a királyi család, a diplomáciai kar, a magas méltóságok, és szkupstina tagjai várakoztak, a trónörökös és a katonacsapatok üdvözlése után leleplezték a dinasztliát megalapító, Szerbiát a török járom alól felszabadító öreg *Karagyorgyevics*nek sz brát. Ez alkalommal a metropolita, a köz-oktatásügyi miniszter és a hadügyminiszter mondtak beszédet. *Péter* király is, amikor koszoruját a szobor talapzatára helyezte, né-hány kegyeletes szóban megemlékezett nagy-atyjáról. Délfelé a hadsereg elvonult a konak előlt, amelynek erkélyéről *Péter* király kö-szönetet intelt az őt folyton ünneplő csapa-toknak. Este a városban fényesen ki volt vilá-gítva. A *Dopsider*-hegyen pompás tüzijátékot rendeztek. Az ünnepségek éjféltől utánig ébren tartották a lakosságot.

Este 8 órakor a királyi kastélyban 50 te-ritékű díszebéd volt, melyen a diplomáciai kar, a miniszterek, a magas méltóságok, a tá-bornoki kar vettek részt.

A bolgár megszárlások

Konstantinápoly, augusztus 25. A sa-j-tóiroda közli: Drinápolyi jelentés szerint a tö-rök sereg nyugatra való előnyomulása után *Papostere* mellett egy mély vízmosásban hat-száz mohamedán holttestét találták meg, kik-ről megállapították, hogy nem itközlelben es-tek el, hanem lemészároltatták a bolgárok ál-tal. A bulgáriai Gornia-Oraviczán 200 hadi-foglyot konzoltak fel.

Albán misszió a déli határért

Róma, augusztus 25. *Mufid* bég, albán külügyminiszter, kijelentette, hogy kormányá-nak jelenleg Európában sem hivatalos, sem félhivatalos ügyvivője nincsen. Ennek folytán az albán kormány nem is hatalmazott fel sen-kit, hogy nevében politikai, vagy gazdasági kérdésekben tárgyaljon. Meg akarja azonban állapítani, hogy az a misszió, mely jelenleg Rómában van és amely innen Bécsbe fog utazni, hogy a déli határra vonatkozó albán öhajokat előadja, tényleg a délen lakó albánok mandatáriusa.

KÜLFÖLD

Pichon a hármass ententeről. Párisból je-lentik, hogy *Pichon* külügyminiszter Lons le Saunierben az önszegélyző egyleteknek tiszteletére rendezett bankettjén beszédet mondott, amelyben azon mggyvözödésének adott kifejezést, hogy a kri-zis, mely a békére nézve gyakran veszélyessé vált, és melynek folyamán Franciaország a szövetséges Oroszországgal és a barátságos viszonyban lévő Angliával szakadatlanul feljes és állandó egyveté-tesben volt, valamint a hatalmak konzertijével egyetemben a béke fenntartásán dolgozott, hogy a krízis csakhamar be fog fejeződni. Nincs oka, hogy csalódástól tartson, mivel pusztán ténvekre tá-maszkodik. A miniszter élénk szavakban magasz-talta az Oroszországgal való szövetséget, mely már több mint husz éve fennáll és az Anliával való barátságot már nemsokára tíz éves fennállással fog-ja ünnepelni. A békés, méltó és hü franciaia köz-társaság és demokrácia fel van jogosítva mindkettő irányában tisztában lenni. Mindkettő biztosítja a világnak a béke megbecsülhetetlen jótéteményét.

A lengyel és cseh választói reform. Krakó-ból táviratozzák: E hónap 30-án a lengyel néppárt tanácskozássra hívta meg valamennyi tagját, hogy megbeszéljék a tartományi választói reform javas-latát, amelynek tekintetében nagy nézeteltérések uralkodnak. Ugyanezen a gyűlésen szóba fog ke-rülni a kivándorlás is, amely különösen az utóbbi időben ijesztő méreteket vett. — Prágából távira-tozzák: A cseh országos ipari egyesületek szövetsége küldöttséget menesztett a helytartóhoz és tiltako-zott a túlságosan magas pótdadók kivételése ellen, a mely főleg az alsóbb néposztályokat és az ipar-üzöket sújtja. Ugyanez a küldöttség tiltakozást je-lentett be a tervezett választói reform ellen, amely a munkásnépet és a földmivelőket kizárja az alkol-mánvos életből. A deputáció képviselőlet sürgetett az iparososztály számára.

A német egység évfordulója. Berlinből je-lentik: Kelheimben a bajor régens herceg meghí-vására ma összejönnek a német szövetséges feje-delmek és ott lesz Vilmos császár is, hogy a kel-heimi szabadság-csarnokban megünnepeljék a né-met birodalmi egység százéves forlulóját. A kis helységben, amelynek mindössze 4000 lakosa van, 80.000 idegen gyűlt össze.

Orosz ijedelem. Pétervárról jelentik: *Ferenc József* királynak az az elhatározása, hogy magas korára való tekintettel az uralkodás nehéz mun-káját némileg megosztja a trónörökösrel, a „*Novoje Vremja*”-nak, Oroszország legnagyobb és leg-népszerűbb lapjának messzemenő következtetésekre szolgáltat alkalmat. *Ferenc Ferdinánd* trónörö-kösnek az összes fegyveres erő főfelügyelőjévé tör-tént kinevezésében a lap Ausztria-Magyarorszá-gon átlátszó oroszellenes politikájának íelét látja. Az utóbbi időben olyan sürgősen keresztülvitt ösz-szes fegyverkezések a lap szerint enyenesen Orosz-ország ellen irányulnak. Már maga az új főfelüaqelő

személye is, akinek Oroszországról való nézetei általánosan ismeretesek, semmi kétséget sem hagynak fenn arra nézve, hogy Ausztria-Magyarországban olyan dolgok készülnek, amelyekkel Oroszországnak nemsokára számolnia kell.

Repülőgép Budapest fölött

Wittmann mérnök és Kvasz András bravurja

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 25.

A tegnapi diadalnak van valami kesernyvé mellékeze. De azért siessünk ideszögezni a mi győzelmünket: tegnap délután Wittmann mérnök, a Szent Istvánnapi repülőverseny magassági díjának győztese Kvasz Andrásal együtt Budapest fölé repült és bámulatos légi produkciók után simán leszállott. Ez nekünk nagy eredmény, valljuk be az igazat, de egy kicsit kell, hogy szomorkodjunk is miatta. Csak egy kicsit túl kell nézni az ország határán: biztosan repülnek ott az embergyurta légi madarak, bennünket ez a kis produkció is lázba hoz. És ha kalkulálni, számítani kezdünk, az egyenleg nagyon szomorú. Hány szerencsétlen ember vére festette már pirosra a rákosi mezőt ezért a szép ideáért, sőt egy halottat is kísértünk ki a temetőbe. Bármi is történt, felejtjük el, talán ne is pislanjunk kifelé, a tegnapi győzelem szép, gyönyörű, a mi diadalunk.

Wittmann régen készült a tegnapi produkcióra, összebeszélte Kvasz Andrásal és elhatározták, hogy ma minden körülmények között felrepülnek. Vasárnap délutánra néhány barátját invitálta ki Wittmann pilóta a Rákosra, hogy nézzék végig *utasrepülését*. A pompásan sikerült repülésnek persze nemcsak ők örülhettek, tapsolhattak, de tanuja volt a diadalnak jóformán Budapest egész népe, mindazok, akik kint voltak a *Lóversenytéren*, a *Városligetben*, csónakáztak a tavon, jegeskávéit itták Weingrubernél, vagy csöndesen sétáltak a Dunaparton.

Gyönyörű, szélesenedes idő volt, öt óra lehetett, amikor felült a gépre Wittmann és Kvasz. Száz méternyi gurulás után a levegőbe szökött a karsu kép, száz-kétszáz-háromszáz méter magasra, mindig magasabbra s végül mintegy ezer méter magasságban repült el a város fölött. A lóversenytéren az Erzsébet királyné-díj volt éppen műsoron, az óriási publikum feszülten figyelt, izgult, amikor az óriási feckemadár két keskeny szárnyával, hasított farkával megjelent a Stefánia-ut fölött. A tribünök népe, a lóversenyter egész közönsége felállott, ugrált, tombolt, éljenzett, tapsolt. A karjukat nyújtogatták a levegőbe, röplüni, szállani szerettek volna ők is.

Egy pillanatra mintha megdermedt volna egész Budapest. Lelekedve minden ember csak azt leste, mi történik a levegőben?

A városligeti tavon a csónakázók kezében megállott az evező, mozdulatlanul ringottak a karsu szandolinok s a bennülők áhitattal bámultak az állászó levegőben sebesen uszó csodálatos madár után. Csend volt. Ezer méter magasán repült a két aviatikus, a motor kattanása, a lécsavar zugása ebből a magasságból már nem hallatszik alá.

A gép bámulatos nyugodtsággal vissza fordult és megindult a kiindulási helve felé. Az emberek elragadta a lelkesedés, semmit se tudtak tenni, csak önkéntelenül összevették a tenyereket. Egész Budapest tapsolt. Így volt a dunaparti korzó népével is s az erzsébetvárosiak sem jártak különben. Minden elképzelhető módon ünnepeletek a merész pilótákat, kitűnő repülőinket. Felőránt tovább, 35 percig tartott a repülés, melynek végétével Wittmann simán, minden akadály nélkül újból leszállott a Rákoson.

Az „Egyetértés“

politikai napilap telefon számai:

Szerkesztőség 7-88
 Kiadóhivatal 7-06
 Nyomda: ..... József 5-93

Az árvizek

— Pusztulás mindenfelé —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 25.

A viharzó árvizek pusztításaiban nincsen szünet. Ujabb és újabb vész hírek érkeznek mindenfelől. Tudósításunkat itt adjuk:

Miskolcra jelentik: Új áradás pusztít Miskolcra és Borsodmegye több vidékén. A tegnapi felhőszakadás után kiáradt a Szinva- és Pece-patak, melynek vize újból elborította az utcákat. A víz behatolt a pincékbe s több házat elmosott. A megyében is nagy a pusztulás. Különösen Szirma-besenyőn jelentékeny a kár. Sajóvámson méter magasán áll a víz. Miskolcra nagy a rémület, mert az e-ő folyton tart.

Sátoraljaiújhegyi jelentés szerint a Ronyva vize ismét kiöntött. Az ár ugvanazokat az utcákat lepte el, mint a legutóbbi alkalommal, de kisebb mértékben és ezért nem is okozott tetemesebb károkat. Mivel azonban a vízmentő közlegekből riasztó hírek érkeztek, a veszélyeztetett utcák lakóit a hatóság kilakoltatta. Reggelre a Ronyva visszatért medrébe.

Vágbesztercei tudósítás szerint a nagy felhőszakadás Osztrópán községben a hidakat meglazította. Amint a lakosság a templomba menekült, egy híd beszakadt és a rajta áthaladók a vízbe estek. Kozik Zoltán és Sterda János osztrópáni lakosok a vízbe fulltak.

Székesfehérvári jelentés szerint Fejérmegye egy részében a napokban nagy vihar volt, mely különösen Kállózon és környékén nagy károkat okozott. A patakok kiáradtak, a szél fákat csavart ki tövestől. Alsóendván pedig két házba belecsapott a villám. Hasonló pusztítást végzett a vihar Zalabér községben is, ahol a felhőszakadás a vasúti töltést is elmosta, úgy, hogy a vonatok a pálya helyreállításáig nem közlekedhetnek. Komádombján lecsapott a villám egy körtefába, amely alatt Bartelen Vendel földműves négy gyermeke játszott. A gverekék közül a villámcsapás következtében kettő azonnal meghalt, a másik kettő pedig súlyos égési sebeket szenvedett.

Székeludvarhelyi jelentés szerint az éjjel a Küküllő újból annvira megnőtt, hogy a partján levő házakat alámosta. Ugron Ákos szeszgyárának egyik épületét ma délelőtt rombadöntötte, a másikat minden percben bedöntéssel fenyegeti. Szakács Zoltán főkapitány lélekjelenlétének köszönhető, hogy a sok ezret érő terményt az utolsó órában kihordatta s így a kár csak az épületre terjed ki.

A Küküllőn különben egész éjjel házak, temető-keresztek, quermekbölcsők, lakásberendezések, lovak és különféle háziállatok hullái usztak. A legfrissebb jelentések szerint Kadicsfalvának csak negyedrésze maradt meg. Oroszhegyet, Útkét, Tibódot és Szentkirályt elöntötte a Bosnyák-patak, örökig tartó munkával lehetett csak menteni egy-egy helyen a gyermekeket.

Farkaslakán, Szentléleken, Bogárfalván és Malomfalván a Nyikó vize elvitte a hidakat, házakat ragadott magával s vitte a Küküllőnek. Vasut Szerdahelyre ismét nem jöhet, a bögözi és betfalvi vasúti híd elvitte az ár.

Vágásban három embert, Farkaslakán négy embert sújtott agyon a villám. Tegnapi Farkaslakán az orvosi szemle, egyszerre csak az árvíz hirtelen pusztítással lépi meg a falut. Dr. Ráczkői Samu városi tisztí főorvos lóháton menekülhetett a vízből.

Alsókubinból jelentik: Ma délután ¼ óra táiban felhőszakadászerű záporosó volt nagyvihar nagyságu jéggel, mely szerencsére csak 10 percig esett.

TÁVIRATOK

Az orosz—francia barátság

Pétervár, augusztus 25. A nagy hadgyakorlatok befejezése után tegnap délelőtt Krasznój-Szelóban reggeli volt, amelyen a francia misszió tagjai résztvettek. Este Joffre tábornok bucsuebédét adott, amelyen Suchomlinov hadügyminiszter tisztelettel mondott a francia hadseregnek. Joffre tábornok válaszában kifejtette, hogy milyen nagy munka megy végbe az orosz hadseregnél és ezzel bizonyítottát arra, hogy támogatás erőségetek, amelyet az orosz hadsereg Franciaországnak nyújthat. A misszió tagjainak mindent megmutattak a legnagyobb nyíltsággal. A látottak nagy meglepéssel töltöttek el bennünket és valóban utánzásra méltó.

Joffre tábornok ezután kiemelte az egyes fegyvernemek magas fejlettségét és hangsúlyozta, hogy a misszió tagjai az orosz hadsereg és a vezetői nagy értékébe vetett rendíthetetlen meguőzódéssel fognak Franciaországba visszatérni. A barátságos és szövetséges orosz hadsereg üdvére üritette poharát.

Az Unió Mexikó ellen

Washington, augusztus 25. Hír szerint tervet dolgoztattak ki a mexikói határon gyakorlatkozó hadosztály kellő megerősítésére. Ez idő szerint ott Carter tábornok parancsnoksága alatt 11 ezer katonára áll a Mexikóba irányuló fegyvercsempészet és a szövetségi csapatok által erősen visszaszorított lázadók határátlépéseinek megakadályozására. E csapatokat 14.000 emberrel kívánják erősíteni, arra való tekintettel is, hogy ezek a csapatok nemcsak a mostani szolgálatot végezhetnék hathatósabban, hanem használható expedíciós hadtestté is tömöríthetők volnának.

Éljen az új sztrájk

Berlinben a szociáldemokraták egy ülésén felvetődött az eszme, hogy a folytonos létszámemelés ellenében sztrájkokkal kell felelni. Még pedig olyformán, hogy a mamák beszüntetik a szülést és nem adnak több katonát a császárnak.

A szülési-sztrájkot körkörös gyűléseken terjesztetem kiválóságaink előlme a feleletek:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Mint vérbeli feministának, fogadalmam tiltja, hogy szóba álljak férfivel. De ezuttal kivételt teszek annál is inkább, mert ugy hallom, ön csinos fiatalember,?) másodsor pedig, mert sohasem mulasztom el az alkalmat, hogy férfivel — ha írásban is — szóba állhassak.

Válaszomat, hogy mi a véleményem a nők szülő-sztrájkjáról, /- alatt melléklelem s így hangzik: Az általános és titkos gyermekellenes sztrájk már amugy is régen divatban van, annak nyilvánossá és még általánosabbá tételét helyveszem. Ha az államnak katonákra van szüksége, ugy lépjen velünk szerződéssel viszonyba, de hogy mi katonai szállítók legvünk és mi viseljük a haditerheket, minden előny nélkül, az igazságtalanság.

Egváltalában óhajtanóknak vélem, hogy a férfiakat egyváltalában mellőzzük ebben a kérdésben és nélkülük gondoskodjunk utódokról. Másrészt pedig legfőbb ideje lenne, hogy leváltsanak bennünket a férfiak és ezentul ők viseljék az anvaság örömeit. Mi tízezer éven át megtettük a magunkét, a következő tízezer év alatt az emberiség bajszos felén lesz a sor.

A kérdést különben is törvényhozás útján kell rendezni és ezentul a kisdedit éppen ugy dugáru-nak kell minősíteni, mint a saccharint. A magam részéről teljes mértékben részt kívánok venni az új sztrájk előzményeiben.

Tisztelettel

Szemüvegű Bornitta

káplár

a feminista harcosok hadában.

Nekem lenne egy közbeeső indítványom, Paktumot kellene kötni: csak flugvermekek szület-hessenek. Leányok nem, legalább nem lesznek többé se feministák, se szüffraszettek.

Dr. Fonthos Operaládár

egyet. tanár.

Mamuschka kezdje meg a sztrájkot.

Tatai Ármin

hét gverekes családapa.

A tervezett sztrájk ellen minden erőmből tiltakozom. Kartársnók, fel az ellenállásra!

Klister Antonia

kerületi gólyvanéni.

Bar tavaly kezdtek volna, mennyi pénzt meg-takaríthattam volna.

Mokem Pali

magy. kir. apasághi kereskedelmi fogalmazó,

A másolat hitelűl:

Fakir.

UJDONSÁGOK

Trombitaszó

* * *

Az őszi táj mélységeiből reppenős trombitaszót sodorgat felém a szél. A szél az enyészelt, a hervadás fojtogató szagával van tele. Fehér tél, zöld tavasz, piros nyár rejtelmesen kigyózdó utjain már jön a sárga ős is... Volt idő, hogy sárga őszi erdőknél vágyakozva andalogtam én s vildám, hetyke, érczes trombitaszó hangjainál gondtalanul gázoltam ifjú katonabajtársakkal erdők-mezők leszakadt leveleit, hervadt virágait — ilyenkor... Az izmainkat megfeszítő, szerte-rángató fegyveremelgetések nehéz gyakorlatait után nótázva vonult a falvakba az én csapatom...

... Akkor még nem busz érzések, lemondó sejtelmek tuskéivel teletüzdelt szárnyu denevérek falkáit riogatta ki lelkemből a trombitaszó. Felemelt fejű, kevélyen, erősen gondtalan reménykedések gyönyörű pilléitől körülánczolva gázoltam át poros országutakon, hervadó őszi erdők sárga lombjai alatt, midőn nekem pergett a dob, midőn nekem harsogott a trombitaszó.

Hajh, a kardom is micsoda vakító fényes volt. Győzhetlen élet sem csorbított ki az életküzdelések... Hajh, rácsos kisajtókból a falvak lányai, meleg szemű menyecskék rákaczagtak nótás katonacsapatomra. A lopott csókot, tilos kemény ölelést is kellemetesen sikkantva fogadták tőlünk...

Őszi táj mélységeiből reppenős trombitaszót hallgatva: még ma is — felmosolygok: de lelkemen már árnyékok vetve boronganak az enyészelt, a hervadás nehézhő, midőn a fehér tél, zöld tavasz, piros nyár rejtelmesen, sejtelmesen kigyózdó utjain mindent, de minden virágot porba temetve közelget felém végeztül a sárga ős is. **M. P.**

NAPIREND, Naptár. Kedd, augusztus 26. Római kath.: Zefirín p. vi. — Prot.: Zefirín. — Görög-ország: augusztus 13. Maxim hv. — Zsidó: Ab 23. — A nap két reggel 5 óra 10 perczkor, nyugszik este 6 óra 52 perczkor. — A hold két este 11 óra 1 perczkor, nyugszik délután 3 óra 26 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — **Nyitvalevő muzeumok:** Nemzeti Muzeum régiségtára 9—2-ig, Aquincumi Muzeum 9—4-ig, Erzsébet Muzeum 9—12-ig és 3—4-ig, Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) 9—4-ig, Iparművészeti Muzeum 9—1-ig, Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig, Néprajzi Muzeum 3—6-ig, Ráth Muzeum 10—1-ig, Széchenyi Muzeum 10—12-ig, M. kir. Kereskedelmi Muzeum külkereskedelmi hírszolgálat és közszállítási osztály 9—3-ig, vám- és tarifaosztály 3—6-ig. — **A Fővárosi Könyvtár** áthelyezés miatt zárva. — **Nyitvalevő képtárak:** Magyar Biedermyerek kiállítása az Ernst Muzeumban (Nagymező-utca 8.), nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. Allandó kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.), nyitva egész nap. A Szépművészeti Muzeum régi képtára, nyitva 10—2-ig, Történelmi Képcsarnok, nyitva 10—2-ig. A gróf Pálffy-gyűjtemény a Szépművészeti Muzeumban, nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincs.

— **Időjárás.** Hazánkban tegnap meleg és tulnyomóan derült idő uralkodott. Kiseb zivataros esők Krassó-Szörénymegyében, meg elvéve az Alföldön fordultak elő. Nagyobb esőt jelentettek: Kecskemét (15) és Halas (22 mm.) ingadozott; a maximum 29 C fok Eszéken, a körül ingadozott; a maximum 29 C fok Eszéken, a minimum 5 C fok Késmárkon. **Jóslat:** Elvéve zivataros esők várhatók, hősülvéssel.

— **Kossuth Lajos emlékezete.** Nagyenvedről jelentik: A *napennedi* függetlenségi és 48-as párt augusztus 25-én évről-évre hagyományos kegyelettel ünnepli meg Kossuth Lajos emlékét. Tegnap este Kossuth Lajos névnapjának előestéjén választmányi ülést tartott a függetlenségi és 48-as párt *Fogarassi* Albert ny. kollegiumi igazgató elnöke alatt, amelyen az elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg Kossuth Lajos halhatatlan szelleméről. Ma este a városban a függetlenségi párt felhívására kivilágították a házak ablakait, a függetlenségi körben pedig nagy hazafias ünnepeket rendeztek. — A *hódmezővásárhelyi* függetlenségi és 48-as párt és a függetlenségi és 48-as Kossuth Lajos pártkor vasárnap együttesen rendez **ünnepeket** Kossuth Lajos emlékére.

— **A király vendégei.** Ischli jelentés szerint vasárnap nagy és előkelő vendégjárás volt Ischliben. Reggel hét óra nyolcz perczkor *Caneva* Károly szenátor, olasz tábornok, vezetésével *Albricci* alezredes, bécsi katonai attasé, gróf *Franchini-Stappo* kapitány és *Della Chiesa di Cervignasco* hadnagy érkeztek és az uralkodó vendégei gyanánt az Erzsébet-szállóban vettek lakást. Hét óra ötven perczkor pedig *Ferencz Ferdinánd* királyi herczeg érkezett meg a feleségével *Bardolff* Károly ezredes, a haderő-felügyelő katonai iroda elnöke kíséretében. Az olasz tiszteket lovag *Marquitti* ezredes, a trónörökös-párt *Walluschek* őrnagy fogadta a király megbízásából. A vendégek délelőtt megtekintették a lauffenji erdőben az uralkodó vadász-szobrát. Tizenegy órakor a trónörökös fogadta kihallgatáson a király, fél tizenkettőkor a trónörökös feleségével együtt, egy órakor pedig *Caneva* tábornokot, majd pedig együttes kihallgatáson *Caneva* kíséretét. A király az olasz tiszteket igen kegyesen fogadta. *Caneva* elragadtatással nyilatkozott az uralkodó jóindulatáról. Fél háromkor huszonnégy teritékes családi ebéd volt a királlyal, utána a parkban másfélórás *cercle*, melynek folyamán különösen a trónörökös párral és az olaszokkal beszélt igen melegen a király. A vendégek tegnap elutaztak Ischliből.

— **Udvari tanácsosok.** A király *Szegedy* Gyula máramarosszigeti gyakorló ügyvédnek, a máramarosszigeti ügyvédi kamara elnökének, valamint *Pollák* Illés budapesti gyakorló ügyvédnek, az ügyvédség és a közelet terén szerzett érdemeik elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Katonánk a hadgyakorlaton.** Bécsi jelentés szerint a legközelebbi napokban *Villach* környékén harczerű támadási gyakorlatok lesznek egy külön és célra készített erődítményre. Ezek a gyakorlatok a hatodik gyalog hadosztály és vartüzérségi formációk, továbbá a 14. hadtest hegyi ezredei és próbatárczk útege vesznek részt. Ez az együttes nagy bravúrral nemrég átkelt a *Gross-Ülickneren*. Ehhez a kitűnő csapathoz osztják be *Károly Albrecht* főherczegét, aki mint alantast tiszt szolgál. — A bécsi *Militärische Rundschau* jelenti: Csehországban folyvást esik és az idő annyira kedvezőtlen, hogy a hadvezetőség elrendelte a lengbergi nagy lovassági gyakorlatra való előkészületek abbahagyását. A lovagi manőverek elmaradnak. Pápai jelentés szerint a dénantuli harcászati gyakorlatok elég nagy zabasúknak ígérkeznek. Pápa már is több nagaszaru tiszt érkezett, míg a csapatok elhelyezése legnagyobbbrést csak a hónap 24-én kezdődik. A hadgyakorlatok leginkább *Veszprém* vármegyében lesznek és pedig úgy, hogy *Hajmáskér*, a nagy tüzértelap a gyakorlatok középpontjába esik. A 31. honvéd gyaloghadosztály például a fejmegyei Mór községből déli irányban húzódvya, a vespérmegyeyi Várpalota, Zirc, Bakonybél községek által határolt területen nyer elhelyezést, míg a 37. honvéd gyaloghadosztályt pedig a vármegye nyugoti részében helyezik el, úgy, hogy a csapatok és parancsnokságok hadmozdulatai Pápa, Deveser, Aika, Városlőd, Szentgál, Herend, Márkó, Bánd községektől Veszprémig terjedő vonalra esnek. A 74. honvéd gyalogandár, mely két gyalogezredből, a melléje beosztott lovasság és tüzérségből alakul, a vármegye északi részét: *Tapolcazfő*, *Bakonyjákó*, *Iharkut*, *Ugod*, *Homokbödöge*, *Nagytevel* és *Adásztevel* községek között *Tevelhegy* és *Durrogóstevel* és *Rókahegy* irányában zárja be. A felsorolt helységek természetesen csak nagyban jelölik meg a csapatok elhelyezési körzetét, mert a gyakorlatok az egész vármegye területére kiterjednek, sőt még a főntebb felsorolt csapattestek egyéb csapatnemmel is kiegészítést nyernek.

— **Nagybeteg államtitkár.** Dr. *Bezerédi* Viktor belügyi államtitkár, aki szabadságának első részét Wiesbadenben töltötte, Karlsbadban ottlétének második napján tüdőgyulladásba esett. A beteg mellé meghívták *Budapestről* *Ángván* Béla tanárt, aki konstataálta, hogy a tüdőgyulladás a másik tüdőfélre is áterjedt s hogy e betegséghez még mellhártyagyulladás is járult. *Bezerédi* államtitkár igen gondos ápolásban részesül s állapota most már a javulás útján van.

— **A debreczeni telekspekuláció osdöje.** Pár évvel ezelőtt Debreczenben járványszerűleg dübörgött az elfajult — telekspekuláció. Aki csak lehetett, telket vásárolt, vagy parcellázott. A gazdasági válság aztán olyan pusztítást vitt végbe a telekspekulánsok közt, hogy többen teljesen tönkrementek. A napokban egy ilyen, spekulációra épített külvárosi telep került árverés alá. A telepen, mely egy debreczeni ügyvéd tulajdona volt, *huszonhat ház állott s az árverésen 2200 koronáért a debreczeni Gazdasági Takarékpénztár vásárolta meg.* Jobb időkben százötvenezer korona kölcsönt adott a telepre ugyanez a takarékpénztár.

— **Vitézségi érdemkeresztés királyné.** Szófia jelentés szerint *Ferdinánd* király *Eleonora* királynénak fáradhatatlan, odaadó tevékenységéért, melyet a háboru egész folyamán a sebesültek ápolása körül tanusított, a *IV. osztályu vitézségi keresztet* adományozta.

— **Értékes 48-as ereklve.** A kolozsvári szent *Ferencz*-rendi zárdába a napokban értékes 48-as ereklve került. *Bem* tábornok egykori „*Hadi Lap*”-jának betűit és sajtóját szállították be a csik-somlyói zárdából. Az értékes ereklvét *Trefán* Leonárd, a kolozsvári szent *Ferencz*-rendi zárdá főnöke hozatta Kolozsvárra és elhelyezte a *Mátyás* király idejében épült és a műemlék országos bizottsága által néhány év előtt restaurált gyönyörű góth-ives, műemléket őrző épületbe. *Bem* tábornok „*Hadi Lap*”-jának csatlaléírását maguk a honvédek a csaták végeztével, este és éjjel írták. *Biró* Sándor református pap, főhadnagy volt a szerkesztője, kiadótagjai pedig kiszedték és nyomtatták. Munkatársai sűrűn változtak, mert aki este lelkesedéssel megírta tudósításait, rendszerint már kefelevonatát se olvashatta el, mert nagy része már a másnapi ádáz tusában a harcmezőn hősi halált halt. Az ifjak a kolozsvári és székelyföldi gimnáziumok növendékei voltak. A „*Hadi Lap*”-ok tudósításainak, de a nyomdának is rendkívül nagy történelmi értéke van.

— **Kitüntetett afrikai magyar utazó.** Brüsszeli jelentés szerint *Torday* Emil magyar születésű jeles Afrika-utazót a belga király a koronarend lovagjává nevezte ki. *Torday* csaknem egy évtizedet töltött a belga Kongó-állam területén és jelentékeny utat tett a kontinens belsejébe, főleg néprajzi gyűjtés és tanulmányok céljából. Előbb éveken át a belga kormány szolgálatában állott, utóbb pedig a londoni *Royal Anthropological Society* megbízásából folytatta kutatásait. Tudományos eredményét 1910-ben a belga gvarmatügyi minisztérium adta ki díszes kötetben: *Les Bushongo* (Bruxellen, 1910). Ujabb rendkívül érdekes angol munkáját: *Camp and Tramp in African Wilds* (London, 1913), legközelebb a Magyar Földrajzi Társaság, amely *Torday* levelező tagjává választotta, magyarul is közreboesátja *Halász* Gyula fordításában.

— **Reformok a rendőrségen.** Régi vágya a rendőrségnek, hogy a főkapitányság épületét kibővítsék. Ez a panasz a minisztériumban is meghallgatásra talált és dr. *Perényi* Zsigmond belügyminiszteri államtitkár ma megjelent a főkapitányság épületében, hogy megindítsa a vizsgálatot. Dr. *Boda* Dezső főkapitány vezette körül az államtitkár az épületben és báró *Perényi* kénytelen volt belátni, hogy az összes hivatalok, de főképpen a büntügyi osztály helyiségei szűkek. Éppen kapóra jön, hogy a Magyar Általános Hitelbank rövidesen új palotájába költözködik és így a régi épület, amely mintegy folytatása a főkapitányság házának, felszabadul. Ezt az épületet fogják hozzátartatolni a rendőrségéhez. *Perényi* államtitkár ezután kiment a tolonczházba. Ez alkalommal szóba került az új rendőrkórház ügye is. Rövidesen fel fogják építeni a rendőrség új kórházát, amely a modern kor igényeinek megfelelően lesz felszerelve.

— **Báró Skerlecz állapota.** Zágrábi tudósítás szerint báró *Skerlecz* kir. biztos állapotáról tegnap este a következő jelentést adták ki: „A vasárnap jól mult el. A hőmérséklet tegnap reggel 37 fok volt, a nap folyamán 37 és félre, azután 37 háromnegyvedre emelkedett, de az esti órákban ismét 37-re szállt le. Közérség egész napon át jó volt. A seb láthatólag tisztult.” — Zágrábból ujabbban a következőket jelentik: Báró *Skerlecz* királyi biztos az éjjel igen jól töltötte s kitűnően aludt. Hőmérséklet a reggeli órákban 37 fok, az érverés is kiváló módon javult, 80. Közérség igen jó. — Zágrábból jelentik: Ma délelőtt 11 órakor az orvosok újból megvizsgálták *Skerlecz* bárót és új kötést tettek a karjára. Az orvosok a vizsgálat után a következő jelentést adták ki: Délelőtti hőmérséklet majdnem normális. A seb szemmel láthatóan tisztult. Közérség kielégítő.

— **Nagy szerencsétlenség az automobilversenyen.** Spaa-i jelentés szerint a belga nagydíjért rendezett automobilversenyen tegnap nagy szerencsétlenség történt. *Woelmont* báró meg akart előzni egy másik gépkocsit, amelyet *Glinghammer* soffer kormányzott, azonban a báró nekiment az automobilnak. A báró gépkocsija felborult és a báró kirepült a kocsiból. Veszedelemes sérülésekkel eszméletlen állapotban szállították a kórházba, ahol nemsokára meghalt. *Glinghammer* soffer is a kórházban fekszik de sebesülésének nagyságát még nem tudják.

Haza Boszniából. Szedről jelentik: A boszniai tartalékosok első része vasárnap éjjel érkezett Szedre. A pálvandvaron ünnepies fogadtatás volt. Hétfőn a katonákat a vöröskereszt egyesület megvendégelte. A tartalékosokat egyelőre öt napi kolera-vesztégyárban tartják. — Nagykanizsáról jelentik: Az ide hazaérkező tartalékosokat nagy ünnepségekkel fogadták. Vasárnap éjjel az érkezőket Deák Péter főkapitány szép beszéddel üdvözölte és a város megvendégelte őket. A város ki volt világlíva. A katonákat a 48. gyalogezred tisztikara fogadta az állomáson.

Az erőszakos Ehrlich tanár. A *Freizeit* című frankfurti heti közlöny rövid idővel ezelőtt súlyos szemrehányással illette dr. Ehrlich titkos tanácsost, a Salvarsan hirnevessé lett fölfedezőjét. A heti lap több közleményben megírta, hogy a városi kórházban az erkölcsrendőrség utján beutalt szerencsétlen beteg utcai leányokon erőszakkal alkalmazták a Salvarsannal való kezelést s minden egyes alkalommal az Ehrlich-féle preparátum alkalmazása teljesen haszontalannak bizonyult. Azok a betegek, akik a gyógykezelést túlélték, utólag kénytelenek voltak magukat higanykurának alávetni. Az ügyészség indítványára a heti lap ellen a frankfurti ügyészség nyomozást rendelt el. Ekkor a heti lap kiadója vádolt Ehrlich tanárhoz intézett nyílt levélben megismételte s az államügyészség a kiadó ellen megindított eljárást most megszüntette. Állítólag az eljárás megszüntetése azért történt, mert a vádak nem egészen alaptalanok.

Tisza István, mint háziúr. Debreczen város már évek óta kérésheti, sürgeti, hogy üzletvezetősége számára palotát építtessen az állam. Az üzletvezetőség maga is több ízben tett javaslatot az építés dolgában, de a kormány úgy találta, hogy nincs szükség az építkezésre. Az üzletvezetőség hivatalnokainak nagy része a néhai Tisza Kálmáné, gróf Tisza István miniszterelnök édesanyja Piac-utcai palotájában van évek óta. Számtalan panasz hangzott amiatt, hogy a helységek szűkek s az üzletvezetőség maradása lehetetlen abban a házban annál is inkább, mert a hivatalok egy részét máshol kellett elhelyezni. A „Tisza-ház” — így nevezik Debreczenben — egyik emeletét régóta bérlé az Első Magyar Általános Biztosító Társaság debreczeni fiókintézte. Tisza Kálmán halála után a debreczeni palotát gróf Tisza István örökölte s az új házigazdának az volt az első dolga, hogy kistájerolta az Első Magyar Általánost, amely már elhuzcolkodott a debreczeni református egyház hatvan-utcai palotájába. A Biztosító helyére pedig bevonult az üzletvezetőség, melynek számára — most már érthető a dolog — nem kell palotát építeni.

Nemzetközi munkanélküliségi kongresszus. Genfi jelentés szerint szeptember hó 5-én és 6-án tartja meg ott a Munkanélküliség Elleni Küzdelem Nemzetközi Egyesülete Léon Bourgeois elnöke alatt az első közgyűlést. A különösen országunkra nézve nagyvívű kongresszuson az összes európai és számos tengerentúli államnak kormányképviselői is részt vesznek.

Czári kegyelem egy osztrák kőmnek. Pétervári jelentés szerint a czár megkegyelmezett Valoch Róbert osztrák-magyar közös hadseregbeli tisztnek, akit már szabadon is bocsátottak a varsói fogházból. Az orosz hadtörvényszék Valoch Róbertet kémkedésért hat évi kényszermunkára ítélte.

Izgalmas temetés mozsárgyűzással. Mezőpauiton a napokban temették Barabási Istvánt, akit, mint hogy katonaviselt ember volt, paniti szokás szerint dob-, trombita- és ágyúzó mellett temettek el. Mikor a temetőben a sir közelében eldőrdült a temetkezési egyet ágyúja, majdnem végzetes szerencsétlenség történt. Ugyanis az ócska mozsárgyű darabokra szakadva röpült a levegőbe, a halotti gyülekezet közé. A sir közelében álló Váradi Albert lelkésznek, továbbá a kántornak és a körülötte álló énekeseknek feje fölött egy akácziát darabokra szakított a repülő érc. A panitiak papjuk ajánlatára elhatározták, hogy temetőben többé nem lövöldöznek.

Harry Thaw szabadlábban. Londoni jelentés szerint a kanadai kormány Newyork Állam megkeresésére úgy határozott, hogy nem szolgálatja ki Harry Thawt, ellenben szabadlábba helyezi. Thaw ügyvédei bejelentették, hogy a család szerdán leteszi a biztosítékot. Holnapután tehát a kanadai rendőrség szabadon engedte Thawt, egy rendőrtisztviselő elkíséri vonaton Kanada határára s onnan mehet, amerre akar.

Halál egy hangversenyen. Nagyszalonlán a városi dalárda vasárnap este sétahangversenyt rendezett. Az első énekszám után Költő Kálmán aligéző, aki a hangversenyt rendezte, hirtelen rosszul lett és pár perc múlva meghalt.

Kolera. Székesfehérvári jelentés szerint a múlt évben a Duna mentén fekvő községekben szörványosan fellépett koleramegbetegedések a vármegye hatóságát szigorú óvintézkedésekre sarkallták. Szűts Jenő alispán sürgős rendeletet bocsátott ki, melyben felhívja a vármegye összes községeinek előláróságát, hogy öt nap alatt minden községi kutnak és az összes iskolák kutainak vizéből egy-egy üveggel a székesfehérvári vevővizsgáló-intézethez küldjenek, mert a fenyegető kolera-vesztélem elleni védekezés egyik fontos tényezője a jó ivóvizről való gondoskodás. Amelyik vizet a vizsgálat nem találja megfelelőnek, azt a kutat hatóságilag lezárják. Szerajevóból jelentik: Tuzla városában, Bukinijében, Szlavoniceben és Szimín Hanban nem történt újabb megbetegedés. E helyeken nincs is kolerabeteg. Gornija Tuzlában nincs újabb megbetegedés és van két kolerabeteg. Graszaniában nincs újabb megbetegedés és egy beteg van. Bosznis Samachan nem történt újabb megbetegedés van három beteg és egy kolera-gyanus eset. Gornia Domaljevachan egy koleramegbetegedés történt, mely halálos kimenetelű volt. Brckóban egy újabb megbetegedés van, két beteg meghalt, összesen van 8 beteg és két bacillushordozó. Ostra Lukában egy beteg felgyógyult. Újabb megbetegedés nem történt. Dolnja Skakavachan egy koleramegbetegedés történt, amely halálos kimenetelű volt. Az illető Szlavoniában lett megfertőzve, ahol családjának egy tagja munkában volt. E helységben van egy lábbadozó beteg, akire nézve a bakteriológiai vizsgálat negatív kimenetelű volt, de a betegség klinikai képe kiállott kolera-ra vall, minek következtében ezzel a beteggel szemben is a megfelelő intézkedéseket alkalmazták. Bielában hárman betegedtek meg. Egyikük meggyógyult, a másik lába lózó, a harmadik még beteg. Itt azt hiszik, hogy a Tinja vize van megfertőzve. Vidovicában e hó 3-án egy ember kolera-gyanus tünetek között megbetegedett. Most az illetőnek az apja is megbetegedett és egy másik ember. A tuzlai kerületben az összes iskolákat bezárták. A tuzlai egészségügyi felügyelő utasítást kapott, hogy a kolera-betegeket esélyes szűrőmunkával kezeltesse, a fertőzött vidékeken lakó egészséges embereket pedig dr. Krausz tanár metódusa szerint profilaktikus uton kezelje a kolera ellen.

A bártfai kártyabarlang. Bártfai jelentés szerint az éjjel négy szurognos csendőr hatolt be a fürdői kaszinó helyiségébe, ahol számos fürdővendég bakkarát játszott. A csendőrök lefoglalták a kártyákat és a bankban talált háromezer koronát és felírták a jelenlévő dr. Glück Jónás fürdőigazgató és számos bel- és külföldi vendég neveit és jelentést tettek az esetről Szakmáru Géza főszolgabírónak.

Egy építész rablási merénylete. Gablonzban szombaton letartóztatták Fügner Emil építész, mert a gablonzi takarékpénztár épületében revolveres merényletet követett el, kihallgatásakor azt mondta, hogy nagy pénzügyi szükségben volt, mert egy háromezerhatszáz koronás váltót kellett volna beváltania. Így jött arra a gondolatra, hogy merényletet kövessen el és ilyen módon szerezzen pénzt. Fügner, mikor a takarékpénztárból elmenekült, magával vitt egy tárczát, amelyben készpénz, több szelvény és váltó volt. Ezt a tárczát azonban a járőkelők, akik elfogták, elvették tőle. Fügner Löbl pénztáros revolverlövése a hüvelykujján könnyen sebesítette meg. Érdekes, hogy az építész más pénztárakban is helyszíni szemlét tartott, de úgy látszik, hogy a merénylet csak a gablonzi takarékpénztárt találta alkalmasnak. Az orvosok remélik, hogy Hauptvoel könyvelőt, aki súlyosan megsebesült, életben tarthatják. Löbl pénztáros állapota annyira javult, hogy tegnap a kerületi törvényszéken kihallgatták.

Halál nótázással. Szedről jelentik: Hódi Pál hajóór tegnap a „Mégis hunczut a német” nótát énekelve, beleugrott a Tiszába s a vízben is tovább énekelte a nótát. Kimenteni nem tudták, mert nem sokára eltűnt a víz alatt s holttestét sem találták meg.

Vasuti összehittetés. A Szabadkával szomszédos Nagylény állomáson vasuti karambol történt vasárnap délután. Amikor az állomásról a Csantavér felé ágazó helyiérdekű vasút egyik személyvonata délután három órakor kirobogott, a zimonyi fővonalra tartó gyorsvonatot is elindították. A helyiérdekű vasut vonata valamivel túl az állomáson keresztezi azonban a fővonalat, s abban a pillanatban, amikor a viczinális a fővonalon keresztül haladt, odaért a gyorsvonat is, s keresztsbe nekiszaladva a személyvonatnak, négy kocsiát fölborította s legurította a töltésről. A négy fölborított kocsi szerencsére teherkocsi volt, utána azonban következtek már a személykocsi, amelytől elszakadván a földöntött teherkocsi, emberéletben nem esett kár. Segítővonatok mentek Szabadkáról a zimonyi fővonal akadályainak eltakarítására. A gyors- és személyvonatok így is négy órai késéssel érkeztek Budapestre és Zimonyba.

A pólai áldozatok temetése. A pólai admirálisához a világ minden részéből rengeteg részvétlívrat érkezett. Baudin francia tengerészeti miniszter is „legélenkebb részvételt” fejezte ki táviratilag. Gróf Beck gyalogsági tábornok a maga és az első arciere testőrgárda nevében, dr. Rizzi isztriai tartományi főnök, aki hivatalosan résztvett a temetésen, szintén kondoleálak. Pólai jelentés szerint Gregorics munkás állapota változatlanul komoly, de a szubjektív érzések javultak. Az éjszakát a beteg jól töltötte. A többi súlyosan sebesült: Schiel főmérnök, Diomartics matróz, Dradolovics segédmunkás állapotai állandóan jó, ugyancsak a könnyen sebesülteké is. Póla város egyébként lázasan készülődik gróf Lanjus tenger-nagy temetésére. Az utcákon mindenütt gyász-zászlók lengenek, a lámpákat gyászfátyollal vonták be. A király képviselője és báró Rumerskirch a trónörökös képviselője az admirális palotájában laknak s lakásuk előtt tengerészeti dísz-örség áll.

A bolond futurista völegény. Bécsből jelentik: Művészkörökben régen tudták, hogy Mahler Gusztáv özvegyét eljegyezte Kokoschka Oszkár, a futurista művész. Ebből a házasságból azonban nem lesz semmi, mert Kokoschka időközben megtudta, hogy jövendőbelije gazdag nő. Mahler Gusztáv ugyanis 50.000 korona évjáradékot biztosított nejeének és a futurista művész kijelentette, hogy elveti ellenére való gazdag asszonyt elvenni, akinek vagyona más férfitól való.

A cigányprimás és az angol baroness. A lapok megírták, hogy baroness de Ros, egy angol arisztokrata nő, 275.000 koronáért megvette a Rákóczi-uti Népopera-kávéházat egyik leánya és Kiss Jancsi, az ismert nevű cigányprimás számára. A bárónő felkért annak közlésére, hogy e ugyan valóban megvette a kávéházat leánya és annak férje, Mr. Walter Palmer számára, de ebben az ügyben Kiss Jancsinak csak annyi szerepe van, hogy zenekarával szerződést kötöttek a cigányzenedolgozóban. Holmi romantikus háttere már csak azért sem lehet a vételnek, mert a bárónő szóban levő leánya férjes asszony, két gvermek anyja és a kávéház vezetését férje fogja ellátni, aki rövidesen állandó tartózkodásra Budapestre érkezik.

Kauczió szédelgések. A kauczió szédelgések kezdenek nagyon is divatba jönni. Nagy Károly május hónapban az Újnyék-utczában Gazdasági és Kereskedelmi Iroda néven telkek, birtokok és házak adásvételi közvetítésével foglalkozó ügyvédséget alapított. Így hirdette körleveleiben új vállalatát. Valójában pedig kaucziós alkalmazottakat akart felvenni. Ez sikerült is neki. Nvolcz embert csapott így be, akiktől ötszáz-ezer korona kaucziót vett fel. Az alkalmazottak végre is fellélelték Nagy Károlyt, aki kauczió-szedelgése miatt négy évvel ezelőtt már büntetve volt. Letartóztatták. Nagy Károlyt egyike a legfurfangosabb csalóknak. Évekkel ezelőtt is nagyban üzte a kauczió-szedelgést. A másik bűnöst inkább a rossz gazdasági helyzet kergette a bűn útjára. Néhány hónap alatt ez a 2000 korona óvadékkal főpinczérnek szerződött Dunicz Pált. Ezzel az összeggel az erőszakoskodó hitelezőket elégitette ki. Nem maradt más hátra, mert hitele teljesen kimerült, hogy a kávéházat bezárja. A főpinczér sikkasztás bűntette miatt feljelentést tett ellene a rendőrségen, ahol letartóztatásba helyezték. A rendőrség vasárnap fejezte be a vizsgálatot és az ügy iratait az ügyészséghez tette át.

Bányaomlás. Hamnál a Maximilian-bányában leomló földtömegek maguk alá temettek több bányász. Az egyik munkást holtan ásták ki a földtömeg alól, egy másik még élt, mikor a föld színére hozták, de hamarosan meghalt. Két bányász súlyosan megsebesült.

Házasság. Edvi-Ilés Károly, a kiváló jogtudós és publicista és neje most ünnepelték ezüstmenyegzőjüket Balatonalmádban, melynek társadalmában Edvi-Ilés évek hosszú sora óta nagy népszerűségnek örvend. A jubiláns tiszteletére a Balatonalmádi Kör és a Balatonalmádi fürdő R.-T. ünnepséget rendezett. Szász Ferenc igazgató lendületes beszédben üdvözölte Edvi-Ilés Károlyt és nejét, akik ezüstmenyegzőjük alkalmából özönével kapták az üdvözléseket.

Halmi József, hírlapíró a „Független Magyarországi” rendőri rovatvezetője eljegyezte Mudrony Sárkát Budapestben.

Dr. Szentivány Kálmán államrendőrségi fogalmazó eljegyezte Leyrer Olgát. Leyrer Emil, a Hungária gőzmalom igazgatójának leányát.

— **Rablótámadás.** Szombaton este a Váci-ut 51. számú ház előtt Kis János rovtalmultu nap-számos megtámadta Kenyeres János 25 esztendő virágárust. Egy-két késszurással ártalmatlanná tette, aztán elvette tizenöt koronáját. A 38-as örszoba vezetője linyomozta a tettest és Huba-utca és Főthi-utca sarkán lévő vendéglőben, ahol éppen az anyjának mesélte el hőstettét, elfogta. Le-kást letartóztatták.

— **Cseh zászló-affér.** Prágai jelentés szerint a király születésnapján Hohenelbe községben egy cseh magániskola cseh nemzeti zászlót tűzött ki, amelyet a kerületi kapitányság levétellett. A sérelem következtében a csehek Sokol képviselő vezetése alatt küldöttséget menesztettek a helytartóhoz és ott megígérték, hogy ezentul a cseh zászlót ünnepies alkalmakkor nem fogja bántódás érni.

— **Gyilkos munkás.** Aradról jelentik: Elek aradmegyei községben Sipos György gazdánál sok munkás dolgozott. A gazda folyton nógatta a munkásokat, amiért Auramucz György egy vasvillát Sipos felé dobott. A vasvilla Sipos halántékában megállt és azonnal megölte. A gyilkos munkást letartóztatták.

— **A párisi anarkisták.** Párisban az anarkisták és az apacsok tegnap este ismét zajos utcái botránnyal rendeztek. A tüntetők utcai lámpákat szakították ki a falból és azokkal bombázták a kikapukat. A tömeg behatolt a kávéházba és össze-törte a butorziót. A Rue Bolivar-on lévő rendőr-szobát a szó szoros értelmében lerombolták. Csak akkor lehetett a tüntetőket szétkergetni, mikor már háromszáz lovas és gyalogos rendőr vonult ki. A zavargás azonban még akkor is minden negyed-órán újra kezdődött. Végül a tüntetőséget hívták segítségül és ennek pusztá megjelenésére a tüntet-zők menekülni kezdtek. A lapok és a közönség föl-vannak háborodva azon, hogy akkora rendőri ké-szenlét sem tudja biztosítani a polgárok vagyonát.

— **Sztrájkoljanak az anyák.** Berlinben egy szociáldemokrata gyűlésen tegnap szóba került az az eszme, hogy az örökös létszámemelés ellen a német-orzági szociáldemokrata párt proklamálja az anyák sztrájkját; mondja ki, hogy szociáldemokrata érzelmi nő ne hozzon világra gyermeket. Szenvedélyes vita in-dult meg előlött és a vezérnök: Luxemburg Róza, majd utána Zetkin Klára hevesen kikelt az eszme ellen. Azonban Dr. Moses mellette foglalt állást, a jelenvolt asszonyok nagy helyeslése között.

— **Betörés egy ügyvédi irodába.** Dr. Mezei Manó gödöllői ügyvéd panaszt tett a rend-őrségen, hogy lezárt íróasztalfiókját ismeretlen tettesek álkulcsal felnyitották és elloptak belőle egy a Hevesmegyei Takarékpénztár által kiállított és Engel Juliska nevére szóló 12.550 koronát tar-talmazó betéti könyvet, valamint egy darab 17.000 korona forgalmi értéket képviselő dr. Heiderné nevére szóló 8659. számú Pesti Első Takarékpénztár Egyesületi részvényt a szelvényekkel együtt. Az ügyvéd ezer korona jutalmat tűzött ki annak, aki a tettes nyomára vezet.

— **Revolveres cigányzenészek.** Szege íröl jelentik: Koczé Antal a közkedvelt budapesti czi-gányzenésztől tölire egy szegedi kávéházba akarták szerződtetni. A szegedi cigányok Koczét levélben lelvéssel fenyegették arra az esetre, ha Szegedre jön. Koczé megijedt s levelet írt, amelyben kijelen-tette, hogy nem megy többé Szegedre. A szegedi cigányok keresetüket féltették Koczétól.

— **Nagy tűz Rákoscabán.** Rákoscaba községben, mely félóránra van Budapestről, va-sárnap délután tűz támadt. Egy lakóház gyulladt ki és a nagy melegben a lángok gyorsan terjedtek. Több órai munkával sikerült csak gátat vetni a pusztító elemnek, de így is több ház, egy gazda-sági melléképület veszett oda. Emberéletben nem esett kár.

— **Halálos elgázolás.** Mocsári Mihály ső-rőskocsis kétfogatu kocsiával a Föld-utca 47. számú ház előtt elgázolta Éltás Ferencz éjjeli ór 4 esztendő Mária nevű leányát. A kis gyermek azonnal meghalt. A vizsgálatot megindították.

— **Az eloszerelt gyógyszer áldozata.** Mährisch-Ostriban Hudiec Anna bányász felesége drogeriában karbololajat kért, mert leányának ar-czán pattanások támadtak. A drogeriában eloszerelték a palaczkokat és az asszonynak tömény carbol-savat adtak. A kisleány, akinek arcát anyja be-kente, iszonyu kínok között meghalt.

— **Lótolvaj gyerek.** Aradról jelentik: Lázár József 8 éves aradi gyermek egy csirkékereskedő lovat, melyet a kereskedő az utcán hagvott a ko-csival, kifogta és Baltonyáig lovagolt rajta. A csendőrök épp akkor fogták el, mikor a fiatal tol-vaj a lovat el akarta adni.

— **Az anyagi gondok.** Aradról jelentik: Grünfeld Sándor aradi 55 éves nyomdászsegéd ma halántékán lőtte magát és meghalt. Az öngyilkost, kinek négy gyermeke maradt, anyagi gondok kergették a halálba.

— **Forgószél pusztítás.** Római jelentés szer-int Messina környékén iszonyu forgószél dühön-gött, amely elpusztította a földrengés után emelt barakkokat. A ciklon tönkretett minden termést.

— **Lopnak az oroszok.** Pétervárról jelentik: A pétervári kereskedelmi bank gabonaosztályában nagy arányu hiányokat fedeztek fel. A sikkasztá-sok évekre nyulnak vissza és hir szerint meg-haladják az 5 millió rubelt.

— **Halálos végű bajnoki mérkőzés.** Liver-poolban tegnap Prize délamerikai és Basham an-gol öklöző bajnokok mérköztek. A tizenegyedik összecsapásnál Prize olyan csapást kapott az ar-czán, hogy összerogyott. Kórházba szállították, ahol meghalt, anélkül, hogy eszméletét vissza-nyerte volna.

— **Pofozkodó urak.** Székesfehérvárott vasárnap este a Nádor-utcai Elite-kávéházban dr. Konez Jó-zsef ügyvéd, aki nagyobb társaságban mulatott, köz-beszólásaival állandóan zavarta a békésen kártyázó dr. Fiáth György árvaszéki ülnököt. Fiáth rászólt az ügyvédre:

— Ugyan menjen innen, ne tolakodjék!

Konez dühbe jött a felszólításra és pofonütötte Fiáthot, aki visszapofozta Konezot. Az ügynek lova-gias folytatása lesz.

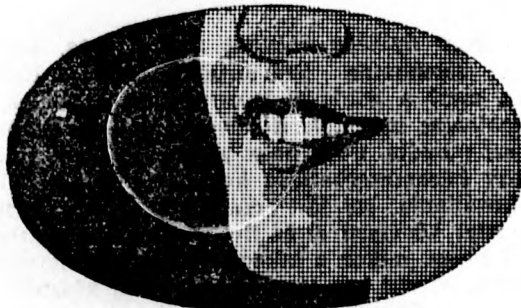
— **Gyilkos földbirtokos.** Vasárnap éjjel a hajdumegyei Kaba község egyik koresmájában Stiff József dúsgazdag birtokos összeveszett egy Csordás Bálint nevű barátjával. Stiff kést ragadott és Csordást szíven szurta, aki holtan terült el a koresma padozatán.

— **Halálozás.** Weisberger Ede e hó 24-én 77 éves korában Ujpesten meghalt. Temetése nagy részvét mellett tegnap délután volt, ahol dr. Venetianer fő-rabbi mondott megható bucsuztatót. Az elhunytban Vadász Henrik, a „Világ” igazgatója édesapját gyá-szolja.

Somogyi Pál, a debreczeni ref. egyház főjegyzője, a debreczeni függetlenségi és 48-as kör tiszteletbeli elnöke, Debreczenben meghalt.

Kersch Mihály, kulai plébános, Kulán meghalt.

x **Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban fel-szerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.**

Jól tesszük,

ha időnként meggondoljuk, hogy azok kö-zül a rendszabályok közül, amelyeket a modern emberiségnek követnie kell, ha egészséges akar maradni, a fogak helyes ápolása talán a legfontosabb. Kevesen sejtik, hogy a rossz fogak nemcsak közérzetünkre gyakorolnak befolyást, hanem — amint a legújabb vizsgálatok bizonyítják — gyakran különféle olyan betegségek kuforrásai-vá lesznek, amelynek előidéző oka pedig rejtély volt előttünk. Csak az a fogápolási mód mondható helyesnek, amely a bomlási és rothadási termékeket, amelyek a szájban naponta újra keletkeznek, naponta ismét ártalmatlanná teszi. Ezt csakis fertőtlenítő fogtisztítószer használata mellett érhetjük el.

Az Odol hatása egészen sajátos. Míg más száj- és fogtisztítószer — amennyi-ben azok mindennapi használatra egyálta-lán tekintetbe jöhetnek — csak a szájmossa-g pillanatában fejtik ki hatásukat, addig az Odol a fogtisztítás után még órákon át hat. Ezen tartós hatásnak az oka minden valószí-nőség szerint az, hogy az Odol a szájbőlgé-tés alkalmával valósággal beszívódik a fo-gakba és a száj nyálkahártyáiba, azokat át-járja s fertőtlenítő tartalékot hagy vissza, amely még órák mulva is hátráltatja a fo-grontó erjedést és bomlási termékek műkö-dését.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Takáts Mihály emléke.** Néhai Takáts Mihály elhunytá alkalmával a gvaszistentisztelet holnap, kedden reggel kilencz órakor lesz a lipót-városi Bazilikában. Az elhunyt halála alkalmával az özvegyhez újabb gróf Bánffy Miklós kor-mánybiztos és Tóth Imre a Nemzeti Színház igaz-gatója meleg részvételvel intéztek.

(*) **Az Operaház olcsó helyérai.** A hatalmas művészi programon kívül, melyet az Operaház vezetősége tett közzé, mindjárt a szezon elején olyan meglepetésben részesíti a közönséget, amely nagyrészen hozzá fog járulni a színház népszerű-sítéséhez. Arról van szó, hogy az operaház föld-szint utolsó sorainak árát leszállítják: öt koronába fog ezentul kerülni a támlásszék utolsó három sora.

(*) **Caruso fellépései.** Bécsből jelentik: Ca-ruso szeptemberben három estén vendége lesz a bécsi udvari operának. A művész egy-egy fellépé-séért 16.000 koronát kap.

(*) **Szezonnyitás a Nemzeti Színházban.** Jövő vasárnap, szeptember 1-én kezdi meg új évadját a Nemzeti Színház. Megnívítoul *Sziqietti Ede*: „II. Rákóczi Ferencz fogsága” című drámája kerül színre. A következő estéken *Sziqietti József* „Cszimadia mint kísérlet” és *Csikó Gergely* „Bubo-rekók” című szindarabjait fogják előadni.

(*) **A müncheni Róbert-pör.** Ismeretes az a színházi affér, amelynek Róbert Jenő, a müncheni Kammerspiele-színház igazgatója a hőse. Augusztus 25-án hirdette ki ítéletét ez ügyben a bajor tör-vényszék, amely jóváhagyta a színháztulajdonos részvénytársaságnak azt a határozatát, mely szerint Róbertnek tilos átlépnie a Kammerspiele küszöbét. Ma táviratozzák nekünk Münchenből, hogy ez íté-lettel még éppenséggel nem fejeződött be az ügy. A törvényszék ítélete ugyanis csak egyes intézkedé-seket foglal magában a legközelebbi jövőre; a tu-lajdonképpen jogi kérdések, a melyek e por anva-gát adják; mint az, vajjon Róbert méltó-e arra, hogy a színházat vezesse és a színház tagjai élén áll-jon, továbbá az anyagi ügyekben való ellentétek csak később kerülnék tárgyalásra és kihirdetésre.

(*) **Gyerünk csak 50-szer.** A Népopera nagyszerű revüje a „Gyerünk csak!” szerdán ér-kezik el a második jubileumához, az ötvenedik elő-adásához. A pompás darab, amely folyton változó aktualitásai folytán teljes frissességében éri meg az ötvenedik előadást, továbbra is műsoron marad. A jubiláris előadáson a főszerepeket Vörös Ilv, Fa-ludi Boriska, Nagy Magda, Pázmán, Horthy, Úi-vári és Marosffy játszzák.

(*) **Reinhardt Shakespeare ciklusa.** Max Reinhardt Shakespeare tizenötvez drámájából a szezon folyamán előadásorozatot rendez, amelyben Reinhardt az összes már eddig is előadott Shakes-peare-dramákat új betanulásban és új kiállítással fogja bemutatni.

(*) **Apa és leány darabja.** A Comédie Francaise, amely régi helyiségének átépítése alatt egész nyáron át az Opera Comique helyiségében tartja előadásait, szombaton este újdonságot muta-tott be, amelynek legnagyobb érdekessége, hogy szerzői: Paul Ferrier ismert színpadi szerző és a leánya, Jeanne Ferrier. A darab három felvonásos verses dráma és címe: Ivonne. A darabnak, a melyben Paul Mounet, Alexandre, René du Minil és Lara kisasszonyok játszották a főszerepeket, nem közönséges sikere volt.

(*) **Bayreuth 1914.** A legközelebbi 1914. évi bayreuthi ünnepi játékok programja a *Bolqó hollandit*, a *Nibelung gyűrűjét* és a *Parsifalt* hirdeti. A szolistaprobák már ezen a nyáron megkezdődtek és nem kevesebb mint hatvan művész vett bennük részt. A hollandit Walter Soomer fogja főlváltva énekelni, az amerikai *Challios*-szal, aki egy év óta tanul németül énekelni Bayreuthban és most a hamburgi operaházhoz szerződött. Dalandot *Boh-nen* éneklí, Sentát *Mikley Kempa* szszony. A Parsi-falban Kundryt ismét Hermann Bahr felesége, Anna von *Mildenburg* veszi át, a ezimszerepet pedig *Kirchhof* főlváltva *Ullmer* tenoristával, aki a Parsi-fal Zürichben már énekelte. Gurnemanzot Reinhold stuttgarti basszista éneklí. Brunhildát Ellen *Gulbranson*, Hagent pedig Karl *Braun*. A Bolqó hollandi teljesen új betanulással kerül színre.

(*) **Színházak hírei.** A *Viaszszínházban* a *Tám-lásszék 10. sz.* második előadására is teljesen tell meg a nézőtér. Különösen Pallay Rózi, Molnár Aranka, Vendrey Ferencz és Sarkady Aladár tán-czos quartettje tetszett, valamint Sarkadi kupléja is. A mulatságos újdonság legközelebbi előadásai szer-dán és csütörtökön lesznek. Holnap, kedden, a *Nem szabad*, Kéroul és Barré bohózata kerül színre.

A *budai nyári színházban* a holnapra hirdetett Kozáklakodalm előadása Bálint Béla be-tétsége miatt a jövő hétre halasztódt. Holnap az *Eva* kerül színre. Oktave szerepében Nagy Pállal,

a pozsonyi színház tagjával. Szerdán A vig özvegy czimszerepében bucsuzik a társulattól a távozó Felhő Rózi. Danilót vendég: Kertész Mihály, a Magyar Színház tagja játszsza.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* A „Vasárnapi Ujság” augusztus 24-iki száma nagy érdekességű képek változatosságát közli az Esterházy hercegek kismartoni parkjáról, Szent István napjáról Budapesten, a lövétei hegy-százados ünnepéről, a modern papírgyártásról, az elsüllyesztett bolgár dunai flottilláról, Heltai főpolgármester temetéséről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Lakatos László új eredeti regénye, Szabolcska Mihály és Pásztor Árpád versei, Szöllősi Zsigmond novellája, Grazia Deledda olasz regénye. Egyéb közlemények: Bebel Ágost és Péterfy Sándor arcképe és nekrológia s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

☉ Egy tábori pilótánk repülése. Bécsújhelyi jelentés szerint tegnap reggel fél kilenc órakor Mandel hadnagy a legújabb típusú nül-repülőgépen nagyobb utra felszállt. A hadnagy három nap alatt Görzön, Ujvidéken és Budapesten át akar vizsztatérni Bécsújhelyre. Mandelnek utasa is van, Wagner főhadnagy. Az aviatikus háromezer méter magasságban indul el.

☉ Repülés Párisból Varsóba. Aussigból jelentik, hogy Nio Jensen aviatikus Párisból Varsóba akar repülni, tegnap délután fél 2 órakor Peterswaldenál (Érczhegység) leszállt, mert elfogyott a benzínje.

☉ Lezuhant aviatikusok. Franciaországban a trouvillei nagy repülőnét tegnap kezdődött a hidroplánok versenyével. A verseny a La Croix szigeten tartották. Oriási embertömeg gyűlt össze, hogy az érdekes repülést lássa. Két párisi aviatikus, Levasseur és Clement már éppen felszállani készült, amidőn feltizenkét órakor egy új repülőgép jelent meg a levegőben. Az új gép megakadt a La Croix sziget fái között és a következő pillanatban a két aviatikus lezuhant és meghalt. Az egyiknek a koponyája és mind a két lába összetört, a másik az alatt lévő repülőgép tetejére esett és összezúzott tagokkal feküdt ott. Azt hiszik, hogy a két pilóta kiugrott a repülőgépből, mert elromlott a kormányuk. Az egyik szerencsétlenül járt pilóta Montalent műkedvelő aviatikus, a másik egy mechanikus, akinek a nevét még nem állapították meg.

FŐVÁROS

(Helyettesítések. A polgármester rendelet adott ki, hogy tekintettel arra, hogy a tanács ügyosztályok A) csoportja vezetőjének állandó helyettesítésével megbízott Almády Géza tanácsos ez idő szerint szabadságon van, a tanácsos szabadságáról leendő visszatérteig az A) csoport (tanácsai I., IV., VII., IX., XI. és XIV. ügyosztályok) vezetőinek helyettesítésével dr. Déri Ferenc tanácsnokot bízta meg.

(A főváros a kisiparosokért. A főváros közmunkáira tömegesen ajánkozó vállalkozók nagyobb része nem szakember, hanem egyszerű töképezés, aki azután az elnyert vállalatot rendszeren kisiparosoknak adja vállalatba. Ebből az összeköttetésből igen sok peres ügy támadt. A vállalkozók az alvállalkozókkal ugyanis olyan szerződést kötnek, hogy a vállalkozó az alvállalkozó részére fizetést teljesíteni addig egyáltalában nem tartozik, amíg a főváros tőle a munkálatokat át nem vette. A vállalkozó ellenben a végzett munkálatokra fizetéseket vesz fel, de az alvállalkozókat megfelelő mérvben nem részesíti. Ezek ellen a visszaélések ellen dr. Szabó Imre főügyész helyettes ma előterjesztést tett a tanácsnak. Ebben kifejti, hogy a fővárosnak kötelessége a szegény kisiparos alvállalkozók érdekeinek a megvédése. Ennek a czélnak elérése érdekében javasolja, hogy minden egyes általános vállalati feltételre és szerződési tervezetbe az alábbi szöveg felvételét rendelje el a tanács:

„A vállalkozó esetleges alvállalkozóinak követeléseit a székesfővárostól járó követeléséből kiegyenlíteni tartozik. Amennyiben az alvállalkozók a székesfőváros közönségéhez panasszal fordulnának aziránt, hogy a vállalkozó ezen kötelezettségének eleget nem tesz és a székesfőváros tanácsa ezt a panaszt a saját egyoldalú elbírálása szerint jogosnak találja, úgy jogában áll a székesfőváros tanácsának a vállalkozó kereseti járandóságait olyan összeg erejéig visszatartani, amely véleménye szerint az alvállalkozók követeléseinek biztosítására elégséges. A székesfőváros közönsége azonban világosan kijelenti, hogy ezzel az intézkedéssel szemben semmiféle kötelezettséget nem vállal és az alvállalkozóknak nincsen joguk arra, hogy a székesfőváros tanácsától az ebben a pontban megállapított eljárás igénybevételét kívánhassák.”

Ez az intézkedés alkalmas arra, hogy a tanács közbejötté mellett az alvállalkozók jogos érdekei a vállalkozókkal szemben megóvhatók legyenek. Viszont annak kimondása, hogy ez az intézkedés az alvállalkozókat a fővárossal szemben semmire sem jogosítja, szükséges azért, nehogy az alvállalkozók a főváros ellen bármiféle czimen kártérítési követeléssel léphessenek fel.

(A Széchenyi-fürdő gyógyászati osztálya. Az új Széchenyi-fürdőben gépgyógyászati osztályt rendezett be a főváros. Ez az osztály most új, teljesen modern felszereléssel elkészült és a közönség rendelkezésére áll. Az osztályt Erdős Géza szakorvos vezeti.

KÖZIGAZGATÁS

Ujpest város új vezetősége. Ma tartották Ujpesten a választásokat, nagy érdeklődés mellett. Agoraszó Tivadar alispánhelvetes elnöklete alatt megválasztották dr. Miklós Antal polgármester egyhanglag. Ránni Teofil közigazgatási tanácsost, dr. Doros Mór főügyészt, Bánó Vincze főszámvévőt, Ratics Dávid pénztárnokot, Lövy Sándor és Hass Pál árvaszéki ülnököt, Erdész Károly pénztár-ellenőrt, Weigete Sándor levéltárost és Emmerling Rezső közhivámot.

Felhívás. A Dunántúli községi és körjegyzők anyori fiúnevelő internátusa felhívja azokat a községi és körjegyzőket és egyéb községi alkalmazottakat, akik gyermekeiket ezen internátusba felvételnél öhajtiák, hogy ezen szándékukat f. évi augusztus hó 30-ig az intézet igazgatójánál (Domonkos István mezővárosi jegyző, Győr.) bejelentésük. Az 50 korona havi tartásdíj előre fizetendő. — Egyéb föltételek a régiék. — Elnökség.

Az állami tisztviselők kongresszusa. Győr-ből jelentik: Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete által szeptember hó 20—22. napjain Győrött rendezendő nagyszabású kongresszus előkészületei serényen folynak. A programot a kiküldött bizottság már egybeállította s azt a napokban közzé is teszi.

A debreczeni regále-jog. Debreczeni jelentés szerint ma délelőtt tárgyalt Debreczen város tanácsa a pénzügyigazgatóság megbízottjaival a fogyasztási és italadók megváltása dolgában. Ez évben jár le ugyanis a város hároméves szerződése, amely szerint eddig 300.000 koronát fizetett évenként a fogyasztási és italadók megváltásáért. A pénzügyigazgatóság most 440.000 koronát kér a várostól, amelyet ez nem akar megadni. A tárgyalások a város és a pénzügyigazgatóság között megszakadtak.

Szentgotthárd város a határrendőrség ellen. A szentgotthárdi határrendőrség ellen sürű volt a panasz az utóbbi időben. Majd egy kivándorlót zártak be a határrendőrség czelláiba, — amelykről kiderült, hogy nem embereknek valók — majd pedig kereskedőket és uriaszonyokat tartóztattak fel, akiket kivándorlással gyanúsítottak és őket is napokon át a határrendőrségen tartották. Közben egyre-másra küldték a feljelentéseket a belügyminisztériumba, amely gyakran tartott vizsgálatot a szentgotthárdi kirendeltségnél. De nem bűntette meg a kirendeltség vezetőségét, amely továbbra is hangos panaszok között teljesítette kellemtelen, elavult szolgálatát, a szentgotthárdiak élénk bosszankodására, akiket a fel- és letartóztatott kivándorlók folytonosan molesztáltak. Sok huzavona után Szentgotthárd képviselőtestülete most rendkívüli közgyűlésre ült össze, amely energikus elhatározással akarja elejét venni a további zaklatásoknak. Elhatározta a képviselőtestület, hogy a határrendőrség vezetőségének sürgős áthelyezését kéri a belügyminisztériumtól. Evégből a város legközelebb deputációt küld a belügyminiszterhez, s hogy a deputáció minél sikeresebben megfelelhessen kirendelésének, közbenjárására felkéri Szentgotthárd kép-

viselőjét, Széll Kálmán v. b. t. tanácsost is. A egész vidéken nagy érdeklődéssel várják a belügyminiszter határozatát.

TANÜGY

— Személyi változások. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Illjevitj Lázár cserépaljai (volt határőrvidéki) községi elemi iskolai tanítót jelen állásában végleg megerősítette. — A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Farkas István czeglédi állami főgimnáziumi r. tanárt a budapesti VII. ker. Barczay-utcai állami főgimnáziumhoz, Bugel Jenő turóczi vármegyei segédtanfelügyelőt Veszprém vármegye tanfelügyelőségéhez, Bogner Anna mosontarcsai állami óvónőt pedig saját kérésére a rajkai állami óvóházhoz jelen minőségében áthelyezte.

— A kereskedelmi oktatásügyi kongresszus megnyitása. A hónap utolsó napján megnyitotta X. Kereskedelmi Oktatásügyi Nemzetközi Kongresszuson való részvételre több, mint húszszáz jelentkező. A kormányok közül a következők küldenek a kongresszusra hivatalos képviselőt: francia, török, német, olasz, spanyol, norvég, dán, orosz, angol, portugál, finn, görög, bolgár svéd, belga, a horvát-szlavon-dalmát kormány, brazilai, kínai stb. A francia kormányt Paul Delombre, a Le Temps főszerkesztője, volt miniszter képviseli, a spanyol kormányt Ramon Rucabadó (Barcelona), a „Catalunya” szerkesztője, a catalóniai mozgalmak vezetője képviseli. Törökországot a budapesti török főkonzul, Ahmed Hikmet beji, s azonkívül számos világhírű nemzetgazdász és kereskedelmi férfiú jön el a kongresszusra. Románia kormányja is bejelentette még régebben képviselőjét, nemrégiben azonban visszavonta bejelentését. A kongresszus ismerkedő-estje augusztus 30-án, szombaton fél kilenc órakor lesz a városligeti Gundel-féle vendéglőben. A következő napon, vasárnap délelőtt 10 órakor a Zeneakadémia nagytermében dr. Matlékovits Sándor v. b. t. t. megnyitja a kongresszust. A kongresszus résztvevőit a kormány nevében Jankovich Béla vallás- és közoktatásügyi miniszter, a székesfőváros részéről pedig Bárczy István polgármester fogja üdvözölni. A Comité permanent M. L. Saiguat (Bordeaux), a Kereskedelmi Oktatásügyi Nemzetközi Egyesület nevében Gelcich Jenő udvari tanácsos, elnök (Trieszt) fogja üdvözölni az egybegyűlteket. M. L. Delombre volt francia kereskedelemügyi miniszter, a külföldi államok kiküldöttjei s a francia kereskedelmi iskolák volt tanítványai orsz. szövetsége részéről üdvözlő a kongresszust. Vasárnap este fél kilenc órakor a Budapesti Kereskedelmi Akadémia Vezérő Bizottságának és tanári karának estélye a Hungária nagyszálló földszinti termeiben. A következő hónap első öt napján délelőtt érdekes előadásokat fognak tartani a külföldiek. Szeptember elsején este a király nevében József főherceg fogja fogadni a kongresszus tagjait a királyi várpalotában. Szeptember 2-án este a székesfőváros fogadó-estélye lesz. Délutánoként a főváros környékére és nagyobb ipartelepekre tesznek kirándulásokat. Szeptember 5-én lesz a kongresszus berekesztése, amely után dr. Schack Béla főigazgató vezetésével a kongresszus résztvevői egy hétig tartó tanulmányutat tesznek Boszniába, Dalmáciába, Fiuméba és Zágrábra, egy háromnapos kirándulást pedig az Aldunára.

EGYESÜLETEK

(—) A bács megyei tűzoltó-szövetség Óverbáson tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök: bajsai Voinits István nyugalmazott főispán; alelnök: Székely István; ügyész: dr. Patay Sándor; titkár: Tóth Ernő; pénztáros: Matzitz Gusztáv.

(—) Székely kongresszus. Vasárnap reggel reggel nyílt meg Előpatakon a székely kongresszus. A megnyitáson a kultuszminisztert Benedek Sándor államtitkár, a földmívelésügyi minisztériumot dr. Kócs Jenő min. tanácsos, a belügyminisztériumot Bernády György, Marosvásárhely főispánja képviselte. A kongresszuson 44 város és törvényhatóság képviseltette magát. A kongresszust reggel 9 órakor nyitotta meg Deák Lajos kir. tanácsos, a Székely Szövetség elnöke. Hosszabb beszédben rámutatott arra, hogy azoknak a bajoknak a tetejébe, amelyekkel a székely vidékek küzdenek, most az árvíz zúdított rájuk kiheverhetetlen csapást. A segítés egyetlen útja, ha a kormány siet bőkezű készséggel a székelység megmentésére. Hermann Antal kolozsvári egyetemi tanár a székely néprajzi múzeum jelentőségét méltatta, dr. Papp György tanfelügyelő Háromszék megye népoktatási állapotáról szólott. Utána Bernády György Marosvásárhely főispánja, arra kérte a kongresszust, hogy a jövő évi közgyűlést Marosvásárhelyre tűzze ki. A tanácskozásokat kedden folytatják.

SPORT

Erzsébet királyné-díj

Budapesti versenyek: hetedik és nyolcadik nap.

Nagyszerű, Miczi, Piperita győzelmei dicsérik azt a szakavatott munkásságot, amit egyik legfiatalabb és szimpatikus trénerünk: Mravik junior produkált tegnap. Három ily népszerű győzelem csakis egy fairül vezetett istállótól várható. Mert a fiatal Mravik sohasem dolgozik trükkökkel. Ha egy lováról ő azt mondja, hogy bizik benne, a fogadók ugyszólván készpénznek vehetik ezt s valamely előre nem látott körülménynek kell közbejönni, hogy a dolog ne úgy üssön ki, ahogy ez előre várható. Vége-hossza nem volt az üdvözléseknek a treble-event után. A tréner mellett, természetesen kijutott a publikum szeretetnyilvánítása a legjobb magyar lovasnak: Janek Gézának is s midőn Miczit az Erzsébet királyné-díjban győzelemre lovalgatta, az a régóta nem tapasztalt őszinte öröm töltötte el a nézőteret, amilyent csak a régi időkben tapasztaltunk, mikor a népszerű fehér dressz oly sűrűn világitott elül. Ne érje vád egyik legtapasztaltabb trénerünkét, Balli, hogy csak a nemrég mult időben is oly keveset tudott felmutatni azzal az anyaggal, amely most Mravik kezében van, de az a hatalmas javulás, amelyen ez az anyag most átment, a legnagyobb bámulatot kelti fel, különösen akkor, ha ezt a publikum is már jó eleve tudja.

Miczi győzelme talán csak egy pillanatra látott kétségessé: a rövid oldalon, ahol a tavalyi formáját kifutó Kokoro és Landluft mögött mintha kissé ingadozott volna. De ez csak épp egy szempillantásig tartott, mert Janek azonnal ura lett a helyzetnek s a hü kanczát kézből lovalgolta, rögtön újra frontba vitte, hogy az egyenesen, mint biztos nyerve lovalgolon „haza”. A tribün percekig zúgott a tapstól, mikor Miczit tulajdonosa: Blaskovich Aladár (aki mellesleg megjegyezve, ma volt először künn a turfon) a bírói páholy előtt elvezette.

A többi ló közül jól tartotta magát mindvégig Kokoro, az egyenes elejéig Landluft, amely azután teljesen kész lett és átadta helyét istállótársának Laudanum-nak, melyről ma kitűnt, hogy nem az a nagyság, amelynek tartották, mert a távon belül a harmadik helyet is elvette tőle Morphy. Ötödik Poker lett.

A napot Nagyszerű győzelme vezette be. Játszva győzött, de semmit sem vert. Mindenesetre jó omen volt Miczi sánszait illetőleg. Abdul-lal egy kicsit megréztették a publikumot, Korbót ültették a nyergébe, nem az istálló lovasát, Janekot, aki a másodiknak helyezett Lollipopot lovalgatta. Jól tartotta magát Rózsánád, Piperita győzelme csak azért volt kétséges, hogy talál-e utat vele Janek. Mivel szabad volt a tér, sorba maradtak el ellenfelei s ha Quo vadis tartotta is magát mellette, végeredményben elég biztos volt a győzelem. Vasallin csak úgy nyerhetett, hogy Zabolatlan gvenge lovasa nem tudta kihasználni a kedvező alkalmat, míg Anyus is elég könnyen rázta le végül a már biztos nyerveknek látszó Goldhairt. Álca régóta esedékes volt s egy kis plónzs segítségével váratlan könnyen bánt el Hungaria-val.

Egy keveset még a startokról, amelyek minden futamban gvalázatosak voltak. Látszik, hogy nem szakértő kezekben van.

Részletes eredmények:

I. Maglódi díj. 5000 K. 1600 m. 1. Tápiószentmártoni ménés Nagyszerű (Janek), 2. Schlesinger W. és tsa Giddy Girl (Pretzner), 3. Negropontes G. Sanda (Podrazil). Futott még: Dovecot. Háromnegyed hosszal első, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:15, 20:24, 32.

II. Handicap. 3000 K. 1500 m. 1. Harkányi J. Abdul (Korb), 2. gróf Sigray A. Lollipop (Janek), 3. báró Springer G. Rózsánád (Danek). Futottak még: Trakta, Andors, Coedkernew, Queen, Weibi, Kohlrösel, Ujhold, Fram, Terence. Két hosszal első, fél hosszal harmadik. Tot.: 10:16, 20:74, 30, 45.

III. Erzsébet királyné díj. Tiszteletdíj és 50.000 K. 2000 m. 1. Tápiószentmártoni ménés Miczi (Janek), 2. báró Uchtritz Zs. Kokoro (Buxton), 3. Mautner V. Morphy (Korb). Futottak még: Poker, Laudanum, Landluft, Fo-Fo, Oiseau, Jaromir, Vértes. Másfél hosszal első, fél hosszal harmadik. Tot.: 10:25, 20:30, 124, 36.

IV. Kétéves nyerelesség handicapja. 3000 K. 1000 m. 1. Mr. C. Wood Piperita (Janek), 2. gróf Wenck-

heim D. Quo vadis (Jurnik), 3. Schlesinger W. és tsa Miss Marcovill (Friedrich). Futottak még: Potiron, Nyalka, So-So, Lavallière, Ágnes asszony, Dream, Esperanza. Félhosszal első, két hosszal harmadik. Tot.: 10:30, 20:29, 33, 47.

V. Kétévesek versenye. 5000 K. 1000 m. 1. Dreher A. Vasallin (Varga), 2. Rohonczy G. Zabolatlan (Palásti), 3. Mautner V. Avignon (Korb). Futottak még: Ragyogó, Ironie, Numa Pompilius, Dolly, Lanvall, Bogár, Corvallis, Abrakoló, Rothe Lisl, Miss Rita. Fél hosszal első, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:28, 20:29, 83, 33.

VI. Háromévesek eladó handicapja. 2000 K. 1000 m. 1. Gáspártekei ménés Anyus (Korb), 2. lovag Landau H. Goldhair (Bash), 3. Egyedi A. Nember (Markó). Futottak még: Mayd of Frusdale, Lamour, Lagune, No Slip, Árva, Columba, Irys, Luli. Egy hosszal első, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:47, 20:37, 58, 47.

VII. Welter handicap. 3000 K. 1000 m. 1. Arlov I. Álca (Baluska), 2. báró Rothschild A. Hungaria (Pillár), 3. Badesco G. Marta (Hollinger). Futottak még: Azért se, Coax me, Astris, Apoplexy. Ötgyved hosszal első, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:44, 20:27, 26, 26.

Holnap nincs klasszikus futás, de több futam lesz, amely figyelmet érdemel. Ilyen elsősorban a főszám: a 10.000 koronás Állvány-díj. A 2500 méteres konkurrenzia handicap-jellegű s ami riakásig a hosszutávu versenyeknél, népes mezőnyre lesz. Tizennyolc a kötelezettek száma s ezek közül a két Landau-ló: Lieblos és Fasolt, Visz, Topper, Vocativus, Dinna Forgive, Brennerpass, Marat, Zoltán az esélyesek. Nekünk úgy tetszett, hogy Visz legutóbbi futása közeledés mult évi formájához s ha most tovább javult, nem tudják megverni. Veszélyes elsősorban Marat, majd Brennerpass lehet, míg meglepetést leghamarabb Dinna Forgive csinálhat.

A napot a Farkasölvi-díj nyitja meg. Teljesen nyílt a verseny sorsa, mert mind a hét kötelezett nyerhet benne. Mi Rózsánád és Hajadon közt választunk.

A Kétéves kanczák versenye 1100 méteren oly lovak találkozhatnak, mint Szinezüst, Astráa, Flavia, Például, Miss Gibbs. A befutási sorrendet így várjuk: Flavia, Miss Gibbs, Astráa. Nem szabad elhanyagolni Például.

A napot bezáró 900 méteres Mező-díj a flyerek javát tárja elénk. Legutóbb igen jól futott Kruszelnicza, csak ily rövid távra jó Sweety, Gíqant is sokszor próbálkozott, míg ide került. Lumpert-nek az a baja, hogy rendkívül megbízhatatlan. Mautner is jól van képviselve Theodora II. és Thanks-al. Titan, Thea, Pussu szintén sánszos. Végeredményben a Theodora II.—Gíqant—Titan befutót várjuk.

Jelöltjeink:

- I. Rózsánád—Hajadon.
- II. Bicskás—Zergebak—Fechter.
- III. Visz—Marat—Brennerpass.
- IV. Halili—Szöske—Pletyka.
- V. Flavia—Miss Gibbs.
- VI. Szemfény II.—Springer-ist.
- VII. Theodora II.—Gíqant—Titan.

( ) A vasárnapi labdarugó mérkőzések. Vasárnap kezdődött meg a hivatalos football-szezon, amelynél a következő eredmények voltak:

Corinthian-díj. FTC—HTE 9:0. Üllői-úti pálya, 6000 néző. Az FTC csapata a következő összeállításban játszott: Schiller, Rumbld, Szandovits, Weinbeer, Bródy, Blum Kövesdy, Potva, Pataki, Schlosser, Borbás. Az UTE: Kazár, Vranák, Szinay, Neumann, Baubach, Kuschner, Raeskó, Froida, Müller, Molnár, Beszenzi. A goalok közül Potva egyet, Pataky kettőt, Schlosser hatot lőtt, kettőt 11-esből, Raeskót a mérkőzés vége felé a bíró kiállította.

Törekvés SE—33FC 6:3 (2:0). Törekvés csapatában játszottak: Dürr, Horváth, Szentey, Siegl, Ging, Földi, Bóthi, Ürögdi, Salamon, Boris, Nyilas. —33FC csapatában játszottak: Zsák, Bíró, Dreischkó, Stiel, Vanicsek I., Takács, Minárovics, Horváth, Vanicsek II., Csárdás, Molnár. Az első félidőben jobbára a Törekvés van fölényben, míg a második félidőben 33FC uralta a helyzetet. A Törekvés goaljait Bóthi, Salamon, Nyilas és Ürögdi rúgták, a 33FC goaljait Minárovics, Csárdás és 11-esből Bíró lőtték.

MAC—III. kerületi TVE 4:3 (2:2). Határ-utcai pálya). Tribünavató mérkőzés volt. Változatos játék után a második félidő 40-ik percében Bodnár lerohanása és gyönyörű lövése szerzi meg a MAC-nak a győzelmet.

( ) Nemzetközi atletikai viadal. Az idei szezon legsikerültebb atletikai viadala került tegnap döntésre a Hungaria-úti pályán az MTK rendezésében, amelyen Szalay beállította, Solymár és Mezei pedig megjavította az országos rekordot. Az eredmények a következők:

100 m. síkfutás. 1. Szalay MTK 11 mp. (Országos rekord), 2. Rákos MTK. — 400 m. síkfutás. 1. Mezey BEAC 50.4 mp. (Országos rekord), 2. Herman (Berlin) — Diszkoszvetés. 1. Toldy FTC 43.40 m., 2. Trenner WAF 40.82 m. — Magasugrás. 1. Gáspár MAC 190 cm., 2. Wardener MTK 172 cm. — 4-szer

100 méteres staféta. 1. MTK (Rákos, Szentes, Rády, Szalay) 44.6 mp. (Országos rekord), 2. Berliner SC. — 1000 m. síkfutás. 1. Ernst (Berlin) 2 perc 38 mp., 2. Stefániai BEAC. — 110 m. gátfutás. 1. Stollmár FTC (Országos rekord), 2. Kovács MTK. — Gerelyvetés. 1. Wardener MTK 47.72 m., 2. Mezey BEAC 41.70 m. — 1000 m. staféta. 1. Berliner SC (Petersen, Kielmann, Björn, Herman) 2 perc 03 mp., 2. BEAC. — Távolugrás. 1. Kovács BEAC 680 cm., 2. Wardener MTK 608 cm. — 3000 m. 1. Várady BEAC 9 perc 19 mp., 2. Thomka BEAC. — 800 m. 1. Ernst (Berlin) 2 perc, 2. Marschalkó MTK. — 200 méter. 1. Szalay MTK 22.8 mp., 2. Herman (Berlin). — Székesszék tiszteletdíja. 1. MTK 21 pont, 2. Berliner SC 15 pont.

( ) Evezőseink veresége Gandban. A magyar válogatott nyolczas Gandban vasárnap indult a világbajnokságban, azonban, azonban már az előmérkőzésből kiesett. A részletes eredmények a következők:

Egyes. 1. Graf (Linz), 2. Presselenzeff (orosz). — Kettes. 1. Páris 8 perc 55 mp., 2. Genf 8 perc 55.1 mp., 3. Turin. 4. Gand. — Négyes. 1. Grasshopper RK (Zürich) 7 perc 43.4 mp., 2. Mainzer RV 7 perc 51.4 mp., 3. Páris 7 perc 58.4 mp. — Nyolczas. 1. Mainzer RV 6 perc 35 mp., 2. Grasshopper RK 6 perc 42 mp., 3. Como (olasz) 6 perc 46 mp., 4. Páris. 4. Magyar válogatott csapat tegnap az előmérkőzésben az olaszok és a francziák után harmadik lett és így a döntőből kiesett. — Junior-négyes. 1. Mainzer RV 8 perc 09 mp., 2. Ostende. — Junior nyolczas. 1. Páris 6 perc 55 mp., 2. Ostende.

( ) Díjlövészet. A tegnap, vasárnap, megtartott díjlövészet eredménye a következő volt: A 150 méter távolságu fegyverezéltáblán: Horváth Sándor, dr. Hammersberg Géza, Hellinger Gyula, Nagy Emil, Grawátsch Tivadar, Bersuder Ervin, Wirth Károly, Örv Sándor, Kankovszky Arthur, Zintl János. A 37½ és 35 méter távolságu pisztoly-czéltáblán: Horváth Sándor, Örv Sándor, dr. Hammersberg Géza, Weisenbacher Endre, Wirth Károly, Lill Erich, Grawátsch Tivadar, Melzer Gyula. A 150 méter távolságu Mannlicher-kezdő céltáblán: Kertész Károly.

( ) A kerékpáros világbajnokság. A Berlinben megtartott kerékpáros világbajnokság eredményei: A világbajnokságot az 1000 m. sprinttávon Bawlei (Anglia) nyerte, 2. Ryan (Anglia), 3. Rode (Mainz). A 100 km. világbajnokságban Meredith (Anglia) győzött, második Bever (Drezda), harmadik Fossier (Francia). Az egyéni világbajnokságban a magyar kiküldött Vas és Havass már az előfutamban kiestek, míg a nemzetközi tandemversenyben bekerültek a döntőbe és hat induló közül harmadiknak érkeztek a célhoz.

( ) Úszóverseny. Az Ujpesti Torna Egylet tegnap rendezte uszóversenyét, amelyen Magyarország egy angol mértföldes bajnoksága került döntésre, amellyel Las Torres Béla nyert meg. Az eredmények a következők:

400 m. kezdők. 1. Lechner UTE 6 perc 34 mp. — 100 m. kezdők. 1. Blum KAÖE. — 100 m. junior. 1. Lechmayer MTK 1 perc 26.4 mp. — 200 m. hátúszás, junior. 1. Aradi UTE 3 perc 21 mp. — 200 m. mellúszás, főverseny. 1. Demján BTC 3 perc 10 mp. — 100 m. gyorsúszás. 1. Rendes MAC 1 perc 09 mp. — 4-szer 300 m. junior staféta. 1. UTE 18 perc. — 200 m. mellúszás, junior. 1. Szöke BAK 3 perc 30 mp. — Magyarország egy angol mértföldes bajnoksága. 1. Las-Torres MAC 25 perc 09 mp., 2. Károly MTK. — 50 m. gyermekverseny. 1. Lajta NSC 39 mp. — Műugrás. 1. Farkas NSC 26.16 pont. — Hőlgysúszás. 1. Schmiederer Magda TTC 2 perc 01 mp. — Hátúszás 100 m. 1. Bródy FTC 1 perc 27 mp. — 200 m. handicap. 1. Radó UTE 9 mp. — 3-szor 500 m. staféta. 1. MAFC. — 100 m. hátúszás handicap. 1. Aradi UTE. — 100 m. handicap, mellúszás. 1. Bessenyei BTC 2 mp. — Vízipólómérkőzés. FTC—MTK—UTE komb. 4:0 (3:0). Bíró: Seidner.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Uj ügyvédi kamara. Nyiregházáról jelentik: A nyiregházai ügyvédek mozgalmat indítottak, hogy Nyiregházán külön ügyvédi kamara állíttassék fel. Az ügyvédek a városhoz is támogatásért fordultak, s helyiséget kértek, amelyben egyuttal a népirodát is felállíttanák. A város teljesíti az ügyvédek kérését.

§ Sikkasztó szabómester. Szakos János szabómester kétrédbeli sikkasztás büntette és egyrendbeli sikkasztás vétsége miatt került ma a vádlottak padjára. Szakos Jánosnak 1910. év nyarán szabóüzlete volt a fővárosban. A vele üzleti összeköttetésben lévő cégekkel szemben azonban nem számolt el a pénzzel, hanem Párisba szökött. A szabómester ellen a kir. ügyészség körözöveletet bocsátott ki s ennek alapján tartóztatta le ez év február havában a párisi rendőrség. Miután a kiadatási eljárást lefolytatták, Szakost hazahozták és azóta vizsgálati fogságban ül. A mal főttárgyaláson a vádlott szabómestert csak egy sikkasztás büntetében mondotta ki bűnösnek a bíróság s ezért nyolcz hónapi börtönrre ítélte, de ebből is kitöltöttnek vett a bíróság hat hónapot az elszöndezett vizsgálati fogsággal. A vádlottat az ítélet kihirdetése után a bíróság szabadlábra helyezte.

KÖZGAZDASÁG

A jegybank kimutatása. Az Osztrák-Magyar Bank augusztus harmadik hetéről ma közzétett kimutatása ismét javulást számol be, ami természetesen is, mert ebben az időtáiban a jegybank helyzete mindig kedvezően szokott alakulni. A múlt évben ez a kimutatás zárult utoljára adómentes bankjegytartalékkal, s az óta nem tűnt el a bank státuszából az adóköteles bankjegyforgalom. Most még 68 millió olyan bankjegy van forgalomban, mely után a bank adót fizet, 55 millió koronával kevesebb, mint a megelőző kimutatásban. Ennek megfelelően csökkentek a váltó- és lombard-tárczák 40 millió koronával, s a bankjegyforgalom 52 millió koronával. Az érczkészlet is kisebb lett 3 millió koronával, hasonlóan csökkent a zsrőkészlet is 10 millió koronával. Egyébként az Osztrák-Magyar Bank állása 1913. augusztus 23-án a következő:

Bankjegyforgalom 2.203.442.000 (— 52 millió 602.000) korona. Érczkészlet 1.534.494.000 (— 3.310.000). Váltótárcza 771.686.000 (— 31 millió 753.000). Lombardkölesönök 219.408.000 (— 8 millió 542.000). Azonnal esedékes tartozások 230 millió 654.000 (— 10.994.000). Adóköteles bankjegyforgalom 68.947.000 (— 55.912.000).

Az Érték és Iparbank új igazgatósági tagjával. A Magyar Érték és Iparbank R. T. báró Fejérváry Imre elnöke alált ma megtartott rendkívüli közgyűlésén gróf Schönborn-Buchheim Ervin és Sonnenberg Imre urakat igazgatóságának tagjaivá választotta. Az igazgatóság gróf Schönborn-Buchheim Ervint az intézet egyik alelnökévé fogja a legközelebbi közgyűlésén megválasztani.

A nemzetközi közgazdasági tanfolyam kirándulása és előadásai. A VII. nemzetközi közgazdasági tanfolyam hallgatói, akik pénteken három napos kirándulásra indultak Felső-Magyarországra, szombaton délelőtt Kassa nevezetességét tekintették meg. A székesegyházban magyar nemzetiszin szalagos babérkoszorút helyeztek el II. Rákóczi Ferenc szarkofágján. Kassán többek között megtekintették a javító-intézetet is, amelynek jelenleg nyolcszáz lakója van. Ezután Poprádfelkára utazott a kiránduló társaság, ahonnan Tátralomniczra rándultak ki. Estére Tátrafüredre tértek vissza. — A diszvacorán Beléich Jenő udv. tanácsos, a kereskedelmi oktatásügyi nemzetközi egyesület elnöke, Székely László tanárt köszöntötte fel, aki a kirándulókat nagy hozzáértéssel és buzgalommal rendezte. Tátrafüreden a kirándulók két csoportra oszlott, az egyik csoport dr. Subák Gyula triestzi tanár vezetése mellett visszatért Poprádfel-

kára, ahonnan vasárnap reggel automobilon a dobosinai jégbarlanghoz rándultak ki és a páratlan szépségű sztraczeni völgyön át tértek vissza. A másik csoport vasárnap reggel Tátrafüredre, majd Tarai-kára, onnan a tarpataki völgyön át a Tüzelő-kőre, az Ót-lóhoz s a Csorba-lóhoz rándultak ki. A kirándulók egyrésze vasárnap éjszaka visszautazott a fővárosba, másik része pedig még néhány napot tölt a Magas-Tátrában. E héten még folytatódnak a közgazdasági tanfolyam előadásai, majd a kongresszus után egy hétig tartó kirándulást tesznek Boszniába, Dalmáciába és az Al-Dunára a tanfolyam résztvevői. Ma reggel érkeztek meg a három napig tartó felső-magyarországi és tátrai kirándulásról és délben a tőzsdét tekintették meg. Délután a Vas-utcai felsőkereskedelmi iskolában Bálint Imre miniszteri osztálytanácsos, a Kereskedelmi Múzeum igazgatójának a „Magyar ágyupiac” című értekezletét olvasták fel a kurzus hallgatói előtt Tauber Nándor. A következő eladást Dér Ármint tartotta „A magyar terménykereskedés”-ről. A harmadik felolvasás Vágó József „A közraktárakról és az aukeziókról” című tanulmányát volt, melyet dr. Széplaky János igazgató olvastatott fel.

A Balatoni Szövetség közgyűlése. A Balatoni Szövetség rendes nyári közgyűlését vasárnap tartotta meg Balatonfüreden. *Batthyány* Lajos elnök nyitotta meg a közgyűlést, amely után *Csepő* Ernő titkár számolt be a Szövetség legújabban kifejtett munkásságáról. Az új alapszabályok jóváhagyattak, a közlekedés javítására tett előterjesztések részben sikerre vezettek s ezek között legfontosabb a balatoni közút első szakaszának megkezdett kiépítése. A Szövetség joggal fűz reményeket a balatonvidéki vasútnak a zágrábi üzletvezetőséghez való csatolásához, mert az ez ügyben tartott tanácskozáson jelenvolt *Bacsinszky* Vladimír dr. úgy nyilatkozott, hogy a legnagyobb odaadással és szeretettel törekszik ennek a vonalnak mutakozó összes hiányait minél előbb megszüntetni s ebben az irányban várja a Szövetség utmutató előterjesztéseit. Sürgelji a közgyűlés az új fürdőtörvény megalkotását. Több kisebb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

A nyolcz órai záróráért. Az irodalmi, üzleti és raktári segéd munkások országos egyesülete vasárnap délután gyűlést tartott Szentkuthy József elnöklésével, a záróórátörvény kérdéséről. *Sugár Béla* ismertette az augusztus 7-én életbeléptetett záróórátörvényt, mely szerint az üzlet zárása után senki foglalkoztatni nem szabad, míg a törvény végrehajtási utasítása szerint a segéd munkásokat tovább is lehet a munkára kényszeríteni. Ezek szerint nem részesednek a segéd munkások a törvény védelmében. Helyzetükön csak ellentétlással javíthatnak. Határozati javaslatot terjesztett elő, mely utasítja az országos egyesületet, hogy minden erejével has-

son oda, hogy a sérelmek megszüntessenek és a tizórai munkaidő mielőbb bevezetessék.

Történt-e indiszkréczió? A földmivélségügyi miniszternek a legutóbb közzétett termésjelentése napján a tőzsdén egyesek által állítólag kötött üzletekből kifolyóan egyes napilapok arra a következtetésre jutottak, hogy a terméseredményeket *egyesek illetéktelenül meqtudták*, illetőleg, hogy hiyatalos közegek az eredményeket illetéktelenül és idő előtt egyesekkel közölték. Persze ezt a földmivélségügyi minisztériumban tagadják. — Mégis a közönség megnyugtatasára a minisztériumban az esetből kifolyóan az az újabb intézkedés történt, hogy a köztudomás szerint a kritikus időben teljesen eljárt osztályból, amelynek a telefonja is ki van ilyenkor kapcsolva, ezentul az időszaki termésjelentés nem fogalmazványban, és nem tiz és tizenegy óra között, mint eddig, hanem már sokszorosítva csak egy óra után, közvetlenül közzététel előtt kerüljön ki.

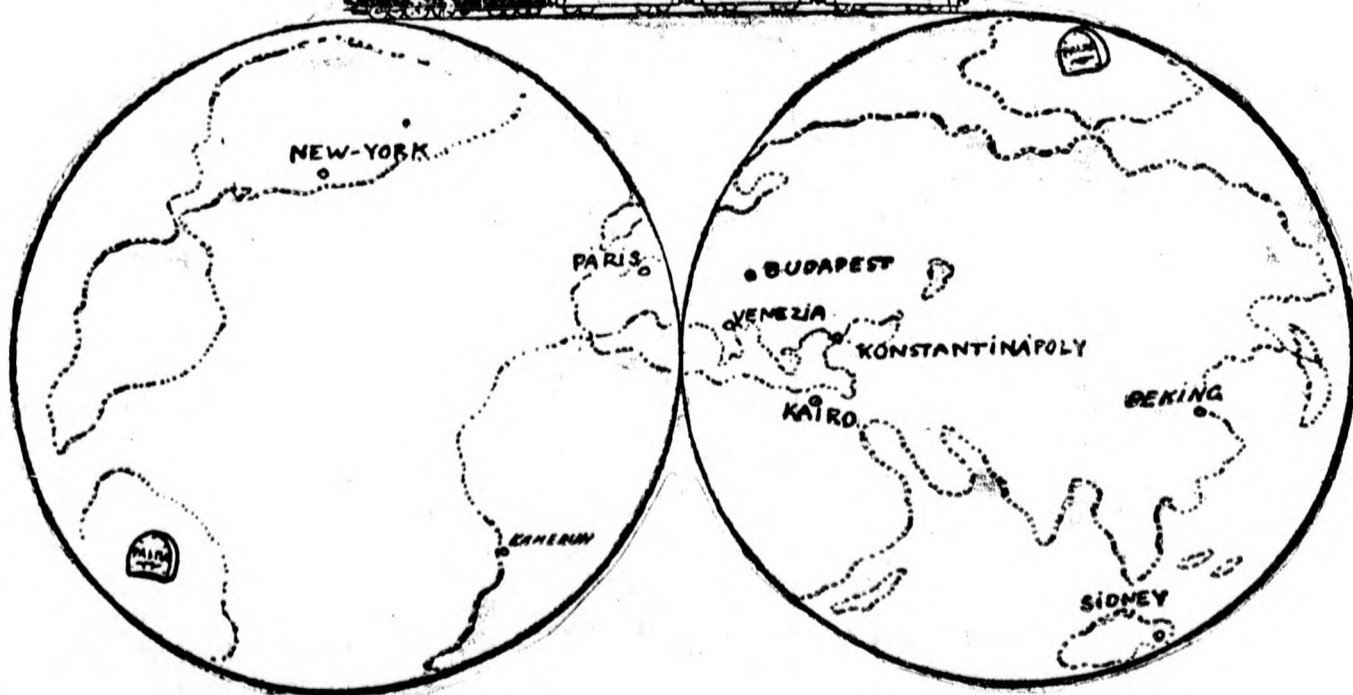
A világ gabonatermése. A Mendl Manó Fiai cég minden évben összeállítja a megbízható források alapján az össztermelést, amely ebben az évben megközelítőleg 1045 millió métermázsára tehető, míg az a múlt évben 1014 és 1911-ben 953 millióra rugott. Ennélfogva az összes felesleg körülbelül 30 millióval lesz nagyobb a múlt évi termelésnél. Lehetőleg kellő és pontos időben való tájékozódást eszközzendő, szükséges, hogy a nagyon is jelentékeny világkészlet, különösen az amerikai Egyesült-Államok és Kanadát, mely 13,5 (7) millió métermázsára becslendő, bevonassék a számításba. Ezen becslési mivelet szerint ki tesz az Egyesült-Államok ez idei termelése 203 millió métermázsát a megelőző év 200 millió métermázsára és az 1911 év 171 millió métermázsájával szemben. Az Egyesült-Államok ezidei tengeri termelése ellenben jelentékenyen gyengébb. A folyton növekvő világ-konsum több mint egy milliárd, a termelési területek kiterjesztését teszi szükségessé. A régi és új területek összesen valódi rekordtermést produkáltak, ugy, hogy minden szükségletnek megfelelő buzamennyiségek a fogvasztás rendelkezésére állanak. Európának valószínűség szerinti heviteli szükséglete megközelítően 170-re tehető. De e mellett tekintetbe veendő az európai aratások nagyon is érezhető elkésése.

Az Ipartanács jubileuma. Az Országos Ipartanács, amelyet Baross Gábor létesített, legközelebbi jubilál. Huszonöt éve lesz nemsokára, hogy Baross sok várakozás közepette megnyitotta ezt az általa szervezett közeget. A tanács csak kis részben változta be a hozzá fűzött reményeket. Azok közül, akik elejétől fogva tagjai voltak és huszonöt éven át ezek is maradtak, csak három van, és pedig: *Matkóvits Sándor*, *Thék Endre* és *Gelléri Mór*.

8 NAP ALATT A FÖLD KÖRÜL

APALMA-SAJTÓ' RIPORTJAI
TÁVIRATOKKA D' KAUCSUK DONÁT

Földkörüli utra indulok most épen.
Utam követhetik ezen a térképen.
Kövessék érdeklél a lábaim nyomát.
Szives üdvözlettel:

Doctor 'Kaucsuk Donát.

ÉK

házáról je-
lmat indi-
di kamara
is támoga-
amelyben
város tel-

os János
üntette és
rült ma a
0. év nya-
vele üzleti
n azonban
ba szökött,
rözölevelet
a le ez év
után a ki-
hazahozták
főtárgya-
sikasztás
biróság s
e ebből is
az elsen-
t az ítélet
helyezte.

Ezenkívül ugyancsak negyedszázadosak a tanács első jegyzői, és pedig: dr. Kovács Gyula, akkor min. titkár, ma a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatója és Szerényi József, akkori iparfelügyelő, ma ny. államtitkár. A jubileum részletei még nem ismeretesek.

Gyümölcskivitelünk Németországba. A magyar gyümölcs behozatala Boroszloba a folyó idényben elég jelentékeny arányokban indult meg és főként a belföldi általános áruhiány következtében megnövekedő szokatlanul nagy érdeklődés miatt remélhetőleg késő ősziig állandóan növekedő irányzatot fog követni. A csomagolás körül a közel muliban még sürri tapasztalat hiányok egyes nagyobb exporteuróknál örvendetes javulást mutatnak és a belföldi gyenge termés következtében igenleg sikerrel eszközölhető olyan gyümölcsnek értékesítése is, amelyek (mint piaci eladásra szánt kevésbé finom körte, alma, mustalma, közönséges parasztáfonya) csomagolatlanul, egyszerűen vagonba öntve (rinfusa) szállíthatók. Ezen cikkekkel ellentétben magyar eredetű szilva, mely más években nagy mennyiségben került behozatalra, tekintve, hogy ezen egy cikkben a szilváziai termék kivételesen föltötte bőségesnek ígérkezik, csak 1-2 héttel, azon rövid idő alatt lesz sikerrel elhelyezhető, míg az itteni áru piacra nem kerül. Ez okból suly helyezendő arra, hogy az exportra szánt termék hazánkban minél korábban, lehetőleg még e hó folyamán küldessék ide. A jelenlegi gyümölcsidényben a magyar exporteuróknak föltötte kedvező alkalom kínálkozik áruikat, mint szilvát, fél érett sárga dinnyét, körtét, de különösen asztali és mustalmát a helyi piacon haszonnal értékesíteni.

Elhalasztották a déli vasúti tárgyalásokat. A múlt hónapban a Déli Vasút és a társaság francia hitelezői között megindult tárgyalásokat, mint ismeretes megszakították a tárgyalások fölvetését szeptember 10-ére kontempláltak. Most, mint értesülünk, a tárgyalások halasztást szenvedtek, amennyiben a legközelebbi értekezletet Bécsben, szeptember 20-ára hívták össze.

A bolgár moratórium. A moratórium erről szóló törvény szerint szeptember 13-20-án szünnie meg, vagyis a leszerelési rendelet keltétől (július 30-aug. 12-től) számított 45 nap múlva. De miután a mostani leszerelés nem teljes, valószínű, hogy a 45 napot attól a naptól fogják számítani, amelynél

az utolsó tartalékosokat bocsátják el. Itt említjük meg, hogy a román moratóriumról szóló rendeletet különféleképpen magyarázzák, úgy hogy az nagyon is zavarólag hat az üzleti helyzetre.

A Zivnostenska czukorgyára. Az Első Horvát-Szlavon Czukorgyári Részvénytársaság, a melyet a Zivnostenska Banka alapított, még 1907. évben Dombóvárton és környékén több évre szóló répaszerződéseket kötött. A gyár azonban a szerződés pontozatait nem tartotta be, mert olcsóbban akarta a répat átvenni, mint a hogy a szerződés fixírozta, s ezért a gazdák majdnem egy millió korona különbözetre perelték. A társaság tagadja, hogy perelnék a gazdák, de annyit beismer, hogy 320.000 korona kártérítésre az első bíróság, a szezszárdi törvényszék elítélte.

Sorsolás. A Magyar Jelzálog Hitelbank kamattalan nyereséménykötvényeinek 1913. augusztus 25-én tartott sorsolása alkalmával a következő kötvények az alábbi nyereséményekkel huzáltak ki:

Table with 2 columns: Kötvényszám and Nyeresémény. Lists various bond numbers and their corresponding interest amounts.

A nyeresémények kifizetése (minden kisorsolt A) vagy B) nyereséménykötvény után 100 koronát tevő névértéknek levonásával, mely a förtészési huzásban törtéltetik) 1913. november 25-től kezdve történik. A nyeresémények kifizetését a Magyar Jelzálog Hitelbank főpénztára Budapesten eszközözi.

A Magyar Jelzálog Hitelbank 3 1/2%-os 500 frankos községi kötelezvény tervszerű évi kisorsolása folyó év szeptember 1-én délelőtt 10 órakor fog a bank helyiségeiben megtartani.

Felelős szerkesztő DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ. Kiadó-tulajdonos: Magyar Ujságkiadó Vállalat. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Kivonat a hivatalos lapból

Augusztus 24.

Kinevezések. A pénzügyminiszter Tabacska Mátyás pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztte a máramarosszigeti m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszékhez.

Az igazságügyminiszter Szávics Dusán verseczi kir. járásbírói díjnokot a szászabányai kir. járásbíró-sághoz irnokk:

A kolozsvári kir. főügyész Bágyoni Miklós nagyenyedi országos feygyintézői feygyört Tordára fogház-órré nevezte ki.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Maximovits György nagykanizsai és Haán Gyula tárnai kir. járásbírói végrehajtották kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarosítások. Grünhut Adolf budapesti illetőségű ugvanottani lakos családja névnek Gárdonyi-ra, Krpata Ferencz pozsonyi illetőségű nagyszombati lakos családnevének Karpát-ra, Hellebrandt Gyula kis-kőrösi születésű, jelenleg budapesti lakos családja névnek Hollósi-ra, Einhorn Mórész nagyváradai illetőségű ugvanottani lakos és kiskoru Margit, Irén és Ilona nevé leányi családja névnek Szűcs-re, Neuwrith Sándor Zsigmond huszti születésű nagymihályi lakos családja névnek Nemes-re, Rosenthal Simon nagyváradai illetőségű ugvanottani lakos családja névnek Zoltán-ra, Stelczér Katalin (születési bizonyítvány szerint Stelczel) nagybörzsönyi illetőségű ugvanottani lakos családja névnek Király-ra, Prisant Lázár felsőszéneri illetőségű kovásznai lakos családja névnek Fenyves-re, kiskoru Csunderlicska Román Antal esztergomi születésű ugvanottani lakos családja névnek Várdi-ra, Vasiu János vizaknai illetőségű, bucseshavasi szakkaszon államoszó m. kir. pénzügyőri vigyázó családja névnek Vajda-ra, kiskoru Watzek Rezső nagygyőrözi születésű modori lakos, m. kir. állami tanítóképzőzői növendék családja névnek Vadas-ra, kiskoru Fotal László malmsi illetőségű munkácsai lakos családja névnek Forgács-ra, kiskoru Hochfelder Judit budapesti születésű ugvanottani lakos családja névnek Vidor-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Pályázatok. Arad vármegye főispánjához Arad vármegye törvényhatósága tornovói járásbíróóságánál betöltendő irodasegédviszi állásra szeptember 30-áig: a nagyváradai kir. ítélőtábla elnökehez joggyakornoki állásra két hét alatt: a földmívelésügyi miniszteriumhoz a mezőhegyesi ménésintézetnél betöltendő orvosi állásra szeptember 15-éig: a pécsi kir. törvényszék elnökehez a pécsváradai járásbíróóságánál betöltendő telek-könyvvezetői állásra két hét alatt: a kolozsvári kir. törvényszék elnökehez a szelhetési járásbíróóságánál betöltendő díjnoki állásra egy hét alatt nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1913. évi augusztus 25-én.

Large financial table with multiple columns: Mai záró árfolyam (PéNZ, ARU), Allamadoság, Bankok részvényei, Könyvnyomdák részvényei, Más kölesönök, Sorsjegyek, Záloglevelek és kölesön-kötvények, Pénzmenek, Gőzmalomok részvényei, Biztosító-társ. részvényei, Gőzmalomok részvényei, Bányá- és téglagy. részv., Váltók árfolyama (GÁTRA).

ss lapból

TŐZSDÉK

Gabonatőzsde

Budapest, augusztus 25. Az októberi buza ma 11.51 koronán zárult és így tehát mindössze csak 3 fillérrel olcsóbban, mint szombaton, amit bizo- nyára még a legszilajabb hausseista sem mert volna remélni. A szombat délután megjelent miniszteri ki- mutalás az idei termés eredménye felől ugyanis sok- kal kedvezőbb, mint a két hét előtti, amennyiben a buzatermést csaknem 2 millió métermázsával be- esüli nagyobbra, mint akkor, ami, úgy gondolta mindenki, nagy nyomást fog gyakorolni az árala- kulásra. Valószínűleg így is lett volna, ha az idő- járás csak kissé is segítségére jött volna a spekulá- ciónak. — Megnyitáskor csakugyan igen élénk rea- lizációs hajlandóság mutatkozott és ezért igen viha- rosan és a szombati zárlatnál jóval alacsonyabb jegyzésekkel indult meg az üzlet, a forgalom folya- mán azonban híre járt, hogy Csehországban újra esik az eső és hogy nálunk is a vidék számos helyein borolni kezd az égboltozat és esőre van kilátás. Eme hírek a kulissznak és a helyi spekulációknak ös- zöntésül szolgáltak, véleményes vásárlások eszkö- zésére és mivel ezek révén a kereslet erősen foko- zódott s egyre nagyobb arányokat öltött, erősen szí- lárdult az irányzat és meglehetősen emelkedtek az árfolyamok. Kivételt csak az októberi zab képezett, amely ezikk erősen el volt hanyagolva. Így aztán az októberi buza a szombati zárlatnál 7 fillérrel olcsóbb- ban 11.47 koronán indult, nyomban 11.44-ig to- vább gyengült, de aztán 11.54-ig szökött fel és zár- latkor 11.51 koronán maradt. Az áprilisi buza 11.94 koronás kezdő árfolyama 11.92 és 11.99 között in- gadozott és 11.97 koronán zárult. Az októberi rozs 8.81-ről 8.87-ig javult és 8.84 koronán zárult. Az októberi zab 8.24-ről 8.29-ig javult, de aztán igen sürgősen volt kinalva, mincképp 8.23-ig csök- kent és így is zárult. A májusi tengeri 7.44-ről 7.51-ig emelkedett és zárlatkor 7.49 K-n maradt.

A készrúpiacra eltek:

Buza, Tiszavidéki: 100 q 80 k 23.45 K, 300 q 79 k 23.45 K, 500 q 79 k 23.45 K, 500 q 79 k 23.45 K.

1500 q 79 k 23.35 K, 100 q 79 k 23.40 K, 1000 q 79 k 23.35 K, 100 q 78.5 k 23.25 K, 200 q 79 k 23.25 K, 500 q 78.5 k 23.45 K, 100 q 78.5 k 23.45 K, 4000 q 78.5 k 23.30 K, 100 q 78.5 k 23.30 K, 150 q 78 k 23.— K, 200 q 78 k 23.10 K, Pestvidéki: 200 q 79 k 23.05 K, 200 q 79 k 23.05 K, 500 q 79 k 23.40 K, 100 q 79 k 23.40 K, 250 q 78.5 k 23.— K, 200 q 78 k 23.05 K, 200 q 79 k 23.30 K, 300 q 79 k 23.05 K, 100 q 78 k 23.10 K, 150 q 78 k 22.90 K, 1690 q 77.5 k 22.90 K, 125 q 77 k 23.— K, 200 q 77 k 22.90 K, 450 q 76 k 22.10 K, 215 q 76 k 22.60 K.

A határidőpiacra kötetelt délelőtt:

Buza október 11.47—44—54, Buza április 11.94—92—99, Rozs október 8.82—83—81—87, Zab október 8.25—24—29, Tengeri augusztus 8.27—28, Tengeri má- jus 7.47—44—51.

Zárlat 1 órakor:

Buza október 11.51—52, Buza április 11.97—98, Rozs október 8.84—85, Zab október 8.23—24, Tengeri augusztus 8.30—31, Tengeri május 7.52—53.

Értéktőzsde

Budapest, augusztus 25. A balkáni helyzetet a börzén derűs színben látják, de a forgalom a nagy- közönség és a bankok tartózkodása miatt még min- dig igen korlátolt, annál is inkább, mert egyelőre csak fedező vételek voltak a napirenden. Az utolsó közeledése is bémítológ hatott, de ennek dacára a Magyar hitel, Rima, Magyar bank és a Közüli 2—3 koronával javult. A Salgó és Adria is keresett volt. Délben tartott volt az irány, mert a berlini jelentés nem felett meg teljesen a délelőtti kedvező taksá- ciónak. A nemzetközi piacra nem volt számottevő változás, a helyi piacon is csak a Közútiban volt némi kereslet valamivel magasabb árfolyamon. A készrúpiacra forgalma pangott, a járadékokban sem volt említésre méltó változás.

Az előtőzsdén kötetelt: Magyar hitel 823—823.80, Magyar bank 550.75—551.25, Rima 710.50—712.50, Ad- ria 590, Közuti vasut 635—638.25, Városi villamos 354, Salgó 770.

A déli tőzsdén kötetelt: Magyar hitel 823—823.50, Per kor. 81.25—81.37½, Agrárbank 498.50—499, Ma- gyar bank 550.50—552, Budapesti takarékp. 712.25—713, Adria 588—589.94, Közuti vasut 638—638.75, Ha- zai sorsj. 110.50—111, Temesvári szesz 540.

Utőtőzsde: Osztrák hitel 625, Magyar hitel 823, Leszámitoló 515, Jelzálog 421, Rima 712, Államvasut 705, Városi villamos 355.50, Közuti vasut 638.50, Ma- gyar bank 552.

Uzleti tudósítások

Tojástőzsde. Tiszavidéki: eredeti 102 K, erdélyi: osztályozott 102—103 K, erdélyi: eredeti 100—102 K, Kosáráru (13½ darab 1 K) átszámitva 106.50 K. Irányzat: szilárd.

Budapest-kőbányai sertésvásár. Augusztus 25. Hízott sertésrak: I. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (párónként 320 kilogrammon felül) 132—133 fillér. Fia- tal közép (párónként 251—320 kgr.) 134—138 fillér. II. Magyar szedett: Közép (párónként 144—146 fillér. Sertéslétszám: augusztus 22-én volt készlet 43.107 drb, 23—24-én felhajtott 357 darab, 23—24-én elszállíta- tott 285 darab, 25-ére maradt 43.179 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan.

Bécsi vágómarhavásár. St. Marx, augusztus 25. A mai vásárra felhajtott 4496 darab vágómarha és pedig 3210 darab hízott és 1256 darab kicsontozni való marha. Árjegyzések: elsőrendű hízott magyar ökrökért 94—104 koronáig, kivételesen 106 koronáig, elsőrendű hízott tarka ökrökért 106—118 koronáig, kivételesen 120—126 koronáig métermázsánként. Elsősulyban, levo- nás nélkül. A vásár irányzata lanyha. Az árak 2—3 ko- ronával hanyatlottak.

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

Őszi idény a Margitszigeten

Nyáron, mikor a rossz időjárás miatt a legtöbb fürdőt és nyaralóhelyet gyéren látogatták, az újjaépített és modern kényelemmel berendezett

Nagyszállodát és Margitfürdőt

Állandóan a legelőkelőbb családok keres- tük fel. A szállodának, fürdőnek és társalgó helyiségeknek új fűtési berendezése lehe- tőtve teszi, hogy a fürdő és szálloda még a késő őszi idényben is a legnagyobb kényelmet biztosítsa a közönségnek.

Szeptember 1-től kezdve ugy a szobák, mint a fürdők és vendéglők árai lényegesen mérsékeltek.

25-én.

Table with columns: Mai záró árfolyam, Pénz, Aru. Lists various market rates and prices.

A REJTÉLY KULCSA

— FRANCZIA REGÉNY —

IRTA: RICHEBOURG EMIL

171

Egyenes, lovagias jelleménél fogva Ramel György mindezt igen jól érezte s habár úgy látszott, hogy az egészet könnyedén veszi, mégis mihelyt barátja Joramienét hozta szóba, hogy őt e veszedelmes nő csábításaitól óvja. Elek inkább jóakaró, mint szigorú szavai szí- vében visszhangra találtak. De György a ve- szélyt nem látta és nem akarta látni. Valami csodálatos, ellenállhatlan büvhatás vonzotta Joramienéhez: amit e nő mellett érzett, nem riasztotta el; ellenkezőleg, örömet lelte benne, ha beszélgethetett vele; szavainak büvös hang- ja kellemes volt füleinek; a csáb, melyet reá gyakorolt s amely ellen védekezni nem tudott, mindennemű, előtte még új, édesen mámorító érzésekkel ismertette meg. Lassan, észrevétle- nül engedte magát az örvény szélére vonzani. S amily kevéssé tudta volna ezt bevallani bar- rájának, Eleknek, épp oly kevéssé merre ön- magának bevallani. Pedig, mint barátja meg- jegyezte, a tüzzel játszott és a lepkéhez hason- lított, mely a gyertya lángja körül addig rep- ked, míg szárnyát megégeti. De erősen tar- tolta magát és megsebezhetlennek, mert Her- mionét szerette. Fülébe kiáltották: Vigyázz magadra! Óvd magadat! mintha valamitől félnie kellett volna. Vesztélyről szóltattak neki: tehát létezik valóban e vesztély? Bármit tehe- lett is Joramiené, elvégre is semmi olyant el nem nyerhetett tőle, amire szabad elhatározá- sából nem volt hajlandó. Kihívta őt, ez igaz; meglátadta, védelmezte magát s ha a harezot elfogadta, ez bizonyára azért volt, mert kedvél lelte benne. Joramienének meg voltak a maga fégyverei, ámde neki is az övéi; miért győzet- lenné le, mikor ellenük védelmezni tudja ma- gát?

Igy történt, hogy György, ki magában hízott, Párist elhagyta, hogy a harezot egy új

léren, melyet Joramiené, mint ügyes stratega, felkeresett, folytassa.

Az első hét a Lamballe-kastélyban lehe- tőleg nyugodtan folyt le; hogy éppen az imént használt képletnek megfelelőleg fejezzük ki magunkat: Joramiené Györgynek fegyverszü- netet adott. Mindazáltal nem lehet említelle- nül hagynunk azt sem, hogy Joramie is ott volt. Az utolsó órában hirtelen arra határozta el magát, hogy nejt elkerüli Bretagneba. — Mínthogy semmi fontos ügy Párisban nem tar- toztatá és minthogy a képviselőházi tárgyalá- soktól kissé nyugton lehetett, azt hitte, hogy nyolcz napi szabadságra távozhatik. Ez eleinte igen bosszantotta Joramienét, de nem vétette észre; ellenkezőleg, igen örvéndeni látszott raj- ta. Férfje által számára előkészített kellemes meglepetésnek mutatta; örvéndeni látszott, hogy férje teljesen az övé.

Sok és igen nyomtatékos oknál fogva Jor- amienének érdekében volt, vén férjét kimélni, vele gyengédséget és odaadást elhíthetni és a hajlamot, melyet az öreg ember iránta érzett, bizonyos hévfokon tartani. Jobban, mint bár- mikor is előzékenynek mutatkozott férje iránt, nyajásnak és szeretetre méltónak, egészen összhangban ama régi igazsággal, hogy a nő soha sem gyengédebb azon férfi iránt, kit nem szeret, mint akkor, mikor meg akarja csalni.

Joramiené tehát óvatos volt, sőt azt is kerülte, hogy György társaságában sokszor le- gyen. Ugy bánt vele, mint egy vendéggel szo- kás, kinek látogatását szerencsének tartjuk s azon tiszteltteljes udvariassággal, melylyel egy tehetséges művészt fogadni illik, — de nem bizalmassággal.

Nyilván más szem kellett volna, mint a Joramieé, hogy észrevegye, miként nejtnek Ramel György más valami volt, mint művész.

Morel Luczián Mollin Eleknek Györgyhez írt levelével a kastélyba érkezett. E levelben Elek egy keveset Hermioneről is szóltott, ki után időközben tudakozódott. Hermione még mindig szomorú, írja barátjának; egyébként jól megy dolga. György szerelmében bizva jobb napokra türelmesen vár. Elek fiatal védenczé-

ről újra is igen nagy dicsérettel emlékezett meg s igen melegen ajánlá őt Györgynek jó- akaratába.

Joramiené, kinek György előre semmit sem szóltott, a fiatal tanítvány megérkezése feletti meglepetését nem tudta egészen eltít- kolni. De Luczián csinos arca, nyílt tekintete, bátor magatartása megtetszett neki és ekként nyilatkozott: Nos, a fucska nem csunya.

Az ő szemében még csak gyermek volt; sem terhére, sem veszedelmes nem lehetett. Lucziánnak a György mellett jelöltetett ki szóba. Szolgálatát Györgynél mindjárt meg- kezdte és igyekezete, elevenége, figyelmessége, pontossága és ügyessége által a legelőkelőbb vágyat tanusította arra, hogy dolgait jól vé- ggezze és mesterének jóakarátát megérdemelje.

Két nap mulva György egészen el volt ragadtatva tanítványa által, mivel mint barát- jával bánt. Eleknek nyilván szerencsés keze volt, választásában nem csalatkozott; a fiatal- ember valóban igen tehetségesnek bizonyult.

Luczián, amennyire csak tenni képes volt, Györgynek munkájánál segített, mert György egészen komolyan dolgozott. Nem ezért jött-e Lambelleba? Mindjárt megérkezése után hozzá fogott a munkához. Szokása volt, már jókor kelni s e szokását itt is követte; mintha csak napszámra fizették volna, délelőtt hat órá, délután négyet, tehát egész nap tíz órát dolgozott.

Sok dolog volt, habár nem annyi, mint neki mondták. Egy hónap alatt az egészszel készen lehetett. Feladata főképen újra kiszíne- zésben állott; ez mindössze is csak figyelmet, pontosságot, izlést és egy kis ügyességet igényelt. Itt egy téli öltöny redőjét kellett helyre- állítani, amott egy szakadást, vagy lyukat be- tölni, felpattanást, leválást kitölteni, megsé- rült arcot kijavítani, ajakait színezni, szemét helyrehozni, egy fület, arcot, vállat, kezét vagy lábat felfrissíteni; szóval, csak arról volt szó, hogy a frescokon és a fergek által rágott olajfestményeken az idő folyamában esett meg- rongálások kijavittassanak.

(Folyt köv.)

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Anyát keresek

három éves kisleánykám, magamnak hűséges, szerető feleséget. Harminczhárom éves, keresztény, gyönyörű vidéken lakó, öz. földbirtokos vagyok, birtokom értéke 250.000 korona, évi jövedelmem 18-20.000 korona. Hatszobás lakásom, fogatom, gyönyörű kertem, szép szőlőm van. Nemesen érző, jólelkű embernek tartanak. Káros szenvedélyem nincs, nem kártyázom, nem iszom. Első alkalommal sem hozományt nem kaptam, annál kevésbé keresek most hozományt, mikor gyermekemnek szerető anyát óhajtok. Hozományt tehát mellőztem. Csakis teljes névvel, címmel ellátott leveleket „Pestmegyei 33” jellegével a kiadóhivatal továbbít.

Házasságokat

előkelő családokban diszkrétan, minden igénynek megfelelően közvetít Nagy lenő házassági irodája, Budapest, Rákóczi-ut 36, első emelet 3. (Törvényszéki legjegezett cég.) Férjhezmenendők előjegyezve 17 évtől feljebb, hozomány-összeg legszélesebbtől 300.000 koronáig. Nősilendő urak a társadalom minden osztályából állandóan előjegyezve. Méltóasságok tehát bizalommal fenti elismerően legszolidabb házassági irodához fordulni, ahol részletes és díjtalan felvilágosítással szolgálunk. Telefon 58-26. (Czégnykülti levelezés.)

Könyveket

egyes jobb műveket, valamint egész könyvtárakat az irodalom minden ágából, ugyancsak használt tan-könyveket magas áron vásárol Lukács Gyula antikváriuma Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 15.

Nagy butoreladás

25 százalékkal olcsóbban, mint bárhol. Elsőrendű asztalosmesterektől sikerült előnyös alkalmi vételű átal azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legmodernebb háló-, ebédlő-, szalon- és uriszobákat, valamint számos egyes butordarabokat 25 százalékkal olcsóbban adhatunk el, mint bárhol. Varga Mihály és Társai, Magyar Butoripar Társaság, IV., Kristóf-tér 8.

Előnyös házvétel.

Pestszentlőrincen, Wlassits-utca 39. számú, télen-nyáron lakható, modern villa, szabad kézből eladó. 300 □ öles kertben. Emeletes. Földszinten: 5 szoba, hálószerű előszoba, konyha, fürdőszoba, kamra; emeleten 3 szoba, előszoba, konyha, fürdőszoba, kamra. Szép, világos alapincézés, villanyvilágítás, vízvezeték. Budapesttel közvetlen villamos Bővebbet a helyszínen.

Gyorsírás

és gyorsgépírás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanolyamai lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségeinkben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Leg-alkalmasabb kiképzés gépírás, magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits-rendszert. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás. „Kartothek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer. Összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamos esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk. Glogowski és társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Parlamentári

gyorsírók által vezetett Első Országos Gabelsberger Szakiskola. Gyorsírás, gépírás, különféle gépeken és magyar-német fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiai rendes tanárok által oktatott szaktanárgyak. — A Gyakorló Gyorsírók Társasága miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai. Alapítotott: 1903-ban. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag) Hegedűs Sándor-utca 7. előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtévesztés céljából utánozzák. Telefon 35-68.

Ujpesten

Sarokház 10 üzlettel 450 négyszögöl telekkel, évi házbér 11.000 korona sürgősen eladó. Ugyanott kisebb és nagyobb családár és jól jövedelmező bérházak eladók. Bővebbet: Winkler, Ujpest, Árpád-ut 80a.

Örökre

irtója tyukszemnek, minden hőrbajnak, fagyásnak, viszkességnek 80 fill. Fogfájást rögtön szüntető 1 korona. Relhánénál Nagykáta, Pestmegye.

Szégyen

az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szóljon szomszédjának v. pláne főlebbvalójának. Ugy érzi magát, mintha tükön ülne, szeretne eltűnni vagy pedig unatkozik, mert a társaság a „szalonhős” köré csoportosul, aki szellemes, vidám csevegésével ugyan-csak hódít... Aki azonban maga is szellemes társalgó akar lenni, az olvassa el a „Társalgás Művészete” rendkívül érdekes könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjék, hogy tartsa, mit beszéljen, hogy tartsa, mit beszéljen, hogy tartsa, mit beszéljen... E könyv konkrét utmutatója lesz az élet minden helyzetében, bálon, banketten, esküvőn, színházban, mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. A Társalgás Művészete könyv áttekinthető kivonatát (tartalomjegyzékét) diszkrétan, teljesen ingyen küldi a „Csodás Könyvtár” kiadóhivatala, Budapest, VII. Klauzál-utca 2. szám.

MIKSAH KALMAN utolsó könyve:

Tövískes látogatásban

Elbeszélések

(Az író könyvalakban még meg nem jelent, utolsó elbeszélései és regényteredéke.)

Ára füzve 5 korona, vászonkötésben 7 kor.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Feltűnően

fehértó, üdítő, szeplőt mulasztó, ránctól óvó rózsarckenőcs 90 fillér és 150 gramm lilomtej és hozzá tartozó Eau Ideal 150 gr. 2 korona, mosdó 1 korona, postadíj 55 fillér; ezek együttes használatával felülmulthatatlan hatásúak. Relháné, Nagykáta, Pestm.

„Stenografia”

A „Stenografia” Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépíróiskola megnagyobbított összes helyisézei kizárólag Rákóczi-ut 20. alatt vannak. (Előbb Rákóczi-ut 60.). Figyelmeztetjük a közönséget, hogy intézetünk elnevezéseivel sok visszaélés történik és ezért az új cím Rákóczi-ut 20. jól megjegyzendő. A magyar-német gyorsírói, gépírás, helyesírás és kereskedelmi szaktanfolyamokra naponta lehet beiratkozni. Ingyenes gépírásoktatás. A tanórák a nap bármely szakában reggel 8 és este 9 óra között szabadon választhatók. Elkészítő tanfolyamok a gyorsírás-tanítói és tanítónői vizsgára, mely vizsga a minisztériumtól kinevezett állandó vizsgálóbizottság előtt történik. Sürgős esetben a gyorsírás és gépírás egy hónap alatt megtanulható. Ingyenes és biztos állásközvetítés. Írásmunkák készítése és sokszorosítás. Beiratások egész nap, kizárólag Rákóczi-ut 20. (előbb Rákóczi-ut 60.) Tájékoztatót küld az igazgatóság. Telefon 101-25.

Szingazdag természeti leírások!

Makay Béla: Hegyen-Völgyön

Természeti és vadászkönyve Szerző ezen újabb könyve méltán soraközik az előbbihez. Ilyet, költői lendület van minden leírásában, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt!!!

Ára 6 korona.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Tátrai málnaszörp

5 kilós postakosarakban K 8.— Barta József kon-rervgyára Felka (Szepesmegye.)

Adorján Andor

könyve:

SORSOK ÉS PÁLYÁK

Irodalmi arcképek

Ára 3 korona.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál Budapest, Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Zálogszedulákat

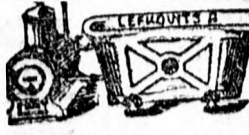
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

SINGER JAKAB

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

+ Soványság +

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványság tartós, szép telt estidomokat nyerne. — Hőgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarpodásért jóállást. Vészeségnyeg, gyengeség, idegeség ellen és gyomor-bajoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kivünetve: Chicagó, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt. 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Károly E. drogueria VII., Damjanich-utca 33. Telefon József 28-29.

Saját gyártmányú fűrdőkádak 14 kor.-tól feljebb, fűthetőkádák 20 kor.-tól feljebb. Kiváló minőségű kátszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Róttanáljár-g. 19. Telefon 113-46. — Arjegysek ingyen és bérmentve.

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR

legújabb kötete: a magyar novelláírás kiváló jelesének érdekes meseszövevényű, művészi stílusú színpompás novelláit tartalmazza

SZINI GYULA: Arzsa-színű hó 190 Novellák. (384 o.) Ára díszes kötésben Eddig megjelentek:

KÖBOR TAMÁS: Komédiák. Nov. (324 old.)
BIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (448 old.)
BALZAC: A számárbr. Regény (387 old.)
Ferdinanda Harasanyi K. ZOLA: Pascal orvos. Reg. (448 o.)
Ferd. Gerő A. DICKENS: Hét város. Reg. Ford. Bálint M. (448 o.)
ANATOLE FRANCE: A Páguinek színete. Regény. Ford. Bölöny Gy. (320 o.)
CSEHOV: Az orvos felesége és más novellák. (334 o.)
BÖLSCHÉ: Szerelmek az élek világában. (1132 oldal) Két kötet.
TOLSTOJ: Hadzsi-Murát. Regény. Az ördög. Elbeszélés. (374 old.)
VOSS RICHÁRD: A kőlé és az asszony. Regény. (384 oldal.)
TÓTH BELA: A boldogasszony dervise. (372 oldal.)
MAUPASSANT: Egy élet. Regény. (372 oldal.)
C. F. MEYER: A barát náczra és egyéb novellák. Lányi V. ford. (384 o.)
HELTAI JENŐ: Hét sovány esztendő és más elbeszélések. (384 o.)
GEIJENSTAM: Az öcsike. Az örök rejtély. (384 o.)
ANATOLE FRANCE: Az istenek szomjaznak. Regény. 384 oldal.
GABRIELE D'ANNUNZIO: A víz. Regény. (448 old.)
MÜRGER: Bohémvilág. Reg. Ford. Komor Gyula.
J. V. JENSEN: D'ora asszony. Regény.

Minden Kötet ára 190

Kapható minden könyvtárban, kiadók az Athenaeum Irod. és nyomdai r.-társ.

EVŐESZKÖZÖK

ezüstműből és alpacca ezüstműből,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám, I. emelet.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ARJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENYVE.

FÉRFIAK nemi bajait

hugyszervi bajokat, syphilit, önfertőzésből származott idegbajokat, különösen pedig a férfigyengeség (impotencia) makacs alakjait, melyek már más kezeléssel dacoltak, meglepő eredménnyel gyógyítja racionális kombinált módszerével, számos évi gazdag tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI

szpecialista, kórházi orvos (a nemi betegnek osztályán). — Biztos siker folytatn a honorárium utólag is fizethető. — Levelekre díjtalan válasz. — Kivánatra gyógyszerék.
Rendelés: 9-3, este 5-7-ig. Budapest, Rákóczi-ut 8a. (Lépcsőházi bejárat)